

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
Služba za kulturno dediščino
Območna enota Maribor

**STROKOVNE PODLAGE ZA RAZGLASITEV
KULTURNIH SPOMENIKOV LOKALNEGA POMENA
ZA OBČINO RADLJE OB DRAVI**

Maribor: februar 2021

Vodja OE:
Srečko Štajnbaher, prof.

STROKOVNE PODLAGE ZA RAZGLASITEV KULTURNIH SPOMENIKOV LOKALNEGA POMENA ZA OBČINO RADLJE OB DRAVI

Kulturno dediščino predstavljajo območja in kompleksi, grajeni ali drugače oblikovani objekti, predmeti ali skupine predmetov oziroma ohranjena materialna dela kot rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru, katerih varstvo je zaradi njihovega zgodovinskega, kulturnega in civilizacijskega pomena v javnem interesu. Dediščina, katere značilnosti so po strokovnih merilih posebnega pomena za ožje in širše lokalno okolje, lahko dobi status spomenika lokalnega pomena.

Spomeniki so posamezni premični in nepremični predmeti, njihove zbirke, stavbe, naselja ali njihovi deli ter območja. Po svojih lastnostih so predvsem:

- **arheološka najdišča** so originalni kraji deponiranja arheoloških ostalin, to je stvari in vsakršnih sledov človekovega delovanja iz preteklih obdobj, ki so identificirani z ustreznimi strokovnimi postopki;
- **stavbe** so eno- ali večprostorni grajeni objekti s streho. So odraz in primer stopenj gospodarskega, kulturnega, socialnega, političnega, tehnološkega in verskega razvoja. Ločimo gospodarsko/proizvodne, javne, poslovne in stanovanjske stavbe, ki spadajo v okvir profanih stavb, ter sakralne stavbe, ki so v osnovi namenjene bogoslužju;
- **parki in vrtovi** so deli odprtega prostora, oblikovani v razmerju med grajenimi ali oblikovanimi objekti, rastlinjem, vodo in reliefom. V to zvrst sodijo tudi drevoredi, alpinetumi, gaji, rozariji, skalnjaki, zeliščni vrtovi in druge vrtnoarhitekturne ureditve (ureditve javnih prostorov);
- **stavbe s parki ali vrtovi** so enovite celote oblikovanega odprtega prostora in grajenih objektov. Ločimo profane stavbe s parki ali z vrtovi (dvorec s parkom ali z vrtom, grad s parkom ali z vrtom, zdravilišče) in sakralne stavbe s parki ali z vrtovi;
- **spominski objekti ali kraji** so grajeni ali oblikovani objekti in prostori izražanja spoštovanja ter spominjanja na neko osebo, dejavnost, dejstvo, dogodek. Ločimo domove pomembnih osebnosti, znamenja, objekte in kraje mrtvih, kraje zgodovinskih dogodkov, preproste vojaške objekte, kraje spominjanja na človeško poselitve ali dejavnost;
- **drugi objekti in naprave** so grajeni objekti ali večji predmeti iz več sestavljenih delov in služijo tistim človeškim potrebam, ki niso bivanje ali opravljanje dejavnosti v stavbi. So odraz in primer stopenj gospodarskega, kulturnega, političnega in tehnološkega razvoja. Ločimo delovne naprave, industrijske/gospodarske objekte, kulturne in vadbene objekte, objekte transportne infrastrukture, objekte urbane opreme, signalne ter merilne naprave in objekte ter zidove in jarke;
- **naselja in njihovi deli** so prostori trajne človeške poselitve, združujejo bivališča z javnimi objekti, prostori in funkcijami. Obsegajo podeželska (zaselek, vas), trška in mestna naselja, njihove dele (trg, četrt, kolonija, ulica) ter druga območja poselitve skupaj s pripadajočimi zemljišči;
- **kulturna krajina** je del odrtega prostora z naravnimi in grajenimi ali oblikovanimi sestavinami, katerega strukturo, razvoj in rabo pretežno določajo človekovi posegi in dejavnosti. Glede na strukturne značilnosti ločimo kmetijske krajine, poseljene krajine in zgodovinske krajine.
- **ostalo** je zvrst, v katero sodi nepremična kulturna dediščina, ki je ni mogoče uvrstiti v nobeno od naštetih zvrsti

Strokovne podlage so pripravili:

Dean Damjanović, konservatorski svetovalec

Lilijana Medved, konservatorska svetovalka

Nina Nahtigal, konservatorska svetovalka

Miran Krivec, konservatorski svetnik

Mihela Kajzer, konservatorska svetnica

Srečko Štajnbaher, vodja območne enote

KAZALO VSEBINE

Arheološka najdišča.....	4
Dobrova – Rimska cesta	4
Radlje ob Dravi - Arheološko najdišče Ob obvoznici.....	5
Remšnik - Gradišče	6
Vas – Arheološko območje Herkove pečine	7
Stavbe.....	8
Radelca – Cerkev sv. Urbana.....	8
Radelca – Cerkev sv. Pankracija.....	10
Radlje ob Dravi – Cerkev sv. Mihaela.....	12
Radlje ob Dravi – Hiša Mariborska 20	14
Radlje ob Dravi -Rosenhof.....	15
Radlje ob Dravi – Rotovž.....	17
Radlje ob Dravi – Samostan dominikank.....	18
Remšnik – Cerkev sv. Jurija	20
Sv. Anton na Pohorju – Cerkev sv. Antona Padovanskega	22
Sv. Trije Kralji – Cerkev sv. Treh kraljev.....	24
Spodnja Vižinga – Gavgerjeva hiša	26
Spodnja Vižinga – Tilkova hiša	27
Sv. Anton na Pohorju – Kuternikova hiša.....	28
Št. Janž pri Radljah – Cerkev sv. Janeza Nepomuka	29
Št. Janž pri Radljah - Mežnarija.....	31
Št. Janž pri Radljah – Razvaline gradu Mahrenberg.....	32
Vuhred – Cerkev sv. Lovrenca.....	34
Vuhred –Domačija Novak.....	36
Vuhred –Pogačnikovo.....	38
Zgornja Vižinga – Cerkev sv. Ilja.....	40
Stavbe s parki ali vrtovi.....	42
Radlje ob Dravi – Dvorec Mahrenberg s parkom	42
Spominski objekti ali kraji	44
Radlje ob Dravi – Grob borca za severno mejo	44
Radlje ob Dravi - Kalvarija	45
Radlje ob Dravi – Marijino znamenje.....	47
Radlje ob Dravi – Partizansko grobišče na pokopališču.....	49
Radlje ob Dravi – Znamenje pri dvorcu.....	50
Remšnik – Krivčeva kapelica.....	51
Sv. Trije Kralji – Pernatova kapelica	52
Št. Janž pri Radljah – Grafova kapelica.....	53
Št. Janž pri Radljah – Župankova domačija s spominskim obeležjem.....	54
Vuhred – Pahernikova kapela.....	55
Zgornja Vižinga – Kapelica na polju.....	56
Drugi objekti in naprave.....	57
Brezni Vrh – Landfridovo gospodarsko poslopje	57
Radelca –Slanikova kašča	59
Dobrava –Kozolec toplar v Radljah	Napaka! Zaznamek ni definiran.
Sv. Trije Kralji – Štadekerjeva kašča.....	61
Št. Janž pri Radljah – Pečnikova kašča	62
Vas – Tišlerjev mlin	63
Zgornja Vižinga – Jeričeva kašča.....	64

Arheološka najdišča

EŠD:	8129
Ime enote:	Dobrova – Rimska cesta
Lokacija :	Trasa preči parc. št. 37/8, 42, 71, 74, 379, 380, 352, 586, 725, 730/4, 734, 735/1, 736 k.o. Dobrava
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Radeljsko polje po njivah in kolovozu preči trasa rimske ceste, ki je povezovala rimska mesta Poetovio (Ptuj) oziroma Flavio Solvo (Wagna) in Virunum (na Gosposvetskem polju). Ker je po Dravski dolini tedaj vodila bolj ali manj stranska cestna povezava, je bilo cestišče le do približno 3 - 4 metre široko, sestavlja pa ga do 25 cm debela trdo stlačena plast gramoza na zbiti mivkasti glini. Ostaline se nahajajo takoj pod orno površino oz. na mestu današnjega kolovoza, zato so zelo ogrožene in mestoma verjetno tudi poškodovane ali celo uničene.</p> <p>Spomenik je kot del rimskega cestnega omrežja najmanj regionalno zanimiv, še posebej zato, ker je na obdravski trasi rimske ceste ohranjenih in dokazanih malo njenih odsekov. Pomemben je za raziskovanje rimskodobne obljudenosti in organizacije območja, še posebej pa za preučevanje gradbeno - inženirske izvedbe in vzdrževanja.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje; - zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, ohranja se vsebinski in prostorski kontekst najdišča; - na območju najdišča je prepovedano odkopavati, zasipavati ali drugače posegati v teren; - nepooblaščenim osebam je prepovedano uporabljati iskalce kovin in pobirati arheološke najdbe; - posegi v zemljišče so izjemoma dovoljeni v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa, v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno arheološko raziskavo s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo; - v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.
Merilo:	1: 2880

EŠD:	29645
Ime enote:	Radlje ob Dravi - Arheološko najdišče Ob obvoznici
Lokacija :	severni del parc. št. 748/5, 748/4 k.o. Radlje ob Dravi
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Ob gradnji radeljske obvoznice je bil leta 2011 odkrit rimskodobni plani ženski žarni grob. Glede na pridane predmete je datiran v 1. stoletje. Znotraj tedanjega gradbenega okvira nadaljnje ostaline niso bile odkrite, širšo okolico pa bi bilo potrebno podrobneje arheološko pregledati.</p> <p>Najdišče je pomembno za proučevanje tokov in narave rimske provincialne poselitve. Še posebej je lahko izpovedno v kontekstu znanih rimskih nagrobnih spomenikov brez natančno določenega mesta najdbe na širšem območju Radeljskega polja, v virih omenjenega rimskega gomilnega grobišča in omrežja lokalnih rimskih poti.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje; - kmetijska zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev, prepovedana je vpeljava novih poljedelskih kultur, ki bi zahtevale globlji poseg v zemljo ali spreminjale konfiguracijo terena; - prepovedano je odkopavati, nasipavati ali drugače posegati v teren; - nepooblaščenim osebam je prepovedano uporabljati iskalce kovin in pobirati arheološke najdbe; - sicer se v zemljišča posega le izjemoma in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa, v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno arheološko raziskavo s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo; - v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.
Merilo:	1:1000

EŠD:	8131
Ime enote:	Remšnik - Gradišče
Lokacija :	severovzhodni del parc. št. 170, severni del 341/1, 341/6, osrednji del 342/1 k.o. Remšnik
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Na gozdnatem pomolu Fančejev vrh z ledinskim imenom Gradišče so prepoznavne sledi okopa. Območje je še neraziskano in zato ostaline niso časovno opredeljene.</p> <p>Okop je arheološki spomenik v prvotni legi, ki mu ledinsko ime daje dodatno zgodovinsko vrednost. Za njegovo časovno umestitev so potrebne arheološke raziskave, ki bi pojasnile tudi njegovo vlogo in pomen ter obogatile poznavanje krajevne in deželne preteklosti.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje; - zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, z gozdom se gospodari na tradicionalni način, prepovedana je gradnja novih gozdnih cest in vlak, prepovedano je izkopavanje panjev in skal; - na območju najdišča je prepovedano odkopavati, zasipavati ali drugače posegati v teren: - nepooblaščenim osebam je prepovedano uporabljati iskalce kovin in pobirati arheološke najdbe; - v zemljišča se posega le izjemoma in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa, v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno arheološko raziskavo s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo; - v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.
Merilo:	1:2880

EŠD:	5743
Ime enote:	Vas – Arheološko območje Herkove pečine
Lokacija :	parc. št. 150 (vhod) k.o. Vas
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>V jami pod Herkovimi pečinami so sedimenti na osnovi rezultatov sondažnih raziskav datirani v srednji pleistocen. V arheološkem testnem jarku je S. Brodar leta 1939 med drugim prepoznal preprosto kamnito orodje, obtolčene prodnike iz debelo zrnatega kremenca, in jih datiral v paleolitik. S kasnejšimi sondiranjem arheološke najdbe sicer niso bile več potrjene, vendar skalno votlino kljub temu obravnavamo kot lovske postaje. Sicer so bili v jami odkriti predvsem fosilni ostanki pleistocenskih živali, največkrat jamskega medveda, alpskega svizca, volka, lisice in drugih.</p> <p>Jama predstavlja naravni in arheološki spomenik v prvotni legi in je zaradi redkosti tovrstnih najdišč izjemnega pomena. Območje je arheološko dragoceno za proučevanje življenja lovske postaje v kontekstu ostalin prazgodovinskega človeka, živali, rastlin, podnebja in okolja.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko in paleontološko znanstveno proučevanje; - zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, ohranja se vsebinski in prostorski kontekst najdišča; - na območju najdišča je prepovedano odkopavati, zasipavati ali drugače posegati v teren; - nepooblaščenim osebam je prepovedano uporabljati iskalce kovin in pobirati arheološke najdbe; - v zemljišča se posega le izjemoma in sicer v procesu znanstvenega proučevanja s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo; - v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.
Merilo:	1: 2880

Stavbe

EŠD:	3319
Ime enote:	Radelca – Cerkev sv. Urbana
Lokacija:	parc.št. *22 k.o. Radelca
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Cerkev stoji na gozdni jasi severozahodno nad Remšnikom, v bližini avstrijske meje. Zgrajena je bila sredi 19. stoletja - med leti 1850 in 1860, zvonik pa je bil dograjen leta 1898. V preteklosti je na tem mestu vsaj v 17. stoletju stala kapela. Cerkev sestavljajo ladja z zvonikom pred zahodno fasado, zakristija in polkrožno zaključen prezbitenij. Cerkev je krita s škodlami. Notranjščina je obokana, oprema je baročna – glavni oltar je posvečen zavetniku cerkve papežu sv. Urbanu, na oltarju stoji kip zavetnika cerkve. Svetnik je upodobljen v papeških oblačilih, s tiaro na glavi, v eni roki ima knjigo, v drugi pa papeško palico. V cerkvi so lesene podnice. Kor je prav tako lesen. Cerkev skupaj z nadstropno zakristijo, ki jo členijo okenske odprtine z lesenimi naoknicami in stopniščnim gankom z leseno ograjo, predstavlja kvaliteten primer podeželske cerkve.</p> <p>Cerkev poleg harmonično uglasene podeželske arhitekture odlikuje tudi samotna lega sredi nepozidanega okolja.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varovanje kulturnih, arheoloških, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik; - da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti; - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne in konstrukcijske zasnove, gabaritov, lege, in materialov; izjemoma je na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav in ob soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno spremeniti dele posameznih objektov v kvalitetnejše oz. bolj avtentično stanje ter spremeniti oziroma dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta; - pojavnost in oblikovanost zunanjščine (kot členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin lesene kritine (škodle), stavbno pohištvo z obstoječim okovjem in naoknicami, barve fasad z detajli; - prepoved vseh posegov brez soglasja pristojne službe v zaščitene arhitekturne detajle: kamniti arhitekturni členi (kot npr. obočne sheme i.t.d.), oprema (baročni oltar), morebitne predhodno še ohranjene plasti ometov in poslikav v notranjščini, barvo ostenja z detajli ter originalni tlak – lesene podnice; - pri posegih za saniranje ali izboljšanje varovanih vrednot spomenika je možno posegati pod obstoječo hodno površino objekta oziroma v zemeljske plasti ob njegovi zunanjščini le ob obvezni zagotovitvi predhodne arheološke raziskave; - na spomenik in v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo in nosilci reklam; -omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov in dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika in njegovih spomeniških kvalitet ter ne moti v njem odvijajoče dejavnosti.

Opis vplivnega območja: parc.št. 367, 368, 369, 371 k.o. Radelca

Varstveni režim za vplivno območje: Za spomenik velja varstveni režim za vplivno območje, ki določa:

- ohranjanje prostorske integritete, pričevalnosti in dominantnosti spomenika,
- ohranjanje tradicionalne rabe, prostorskih razmerij, značilnih vedut in pogledov,
- prepoved posegov, ki imajo negativen vpliv na pojavnost in značaj spomenika v prostoru ali na njegovo materialno substanco,
- preprečevanje sajenja neavtohtonih dreves in grmovnic in drugih ureditev, ki niso v skladu z značajem spomenika in prostora.

Merilo: 1:2880

EŠD:

3318

Ime enote:

Radelca – Cerkev sv. Pankracija

Lokacija:

parc.št. *1 k.o. Radelca

Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:

Cerkev stoji na vršnem grebenu Kobanskega, na razgledni točki na meji med Slovenijo in Avstrijo.

Po ustnem izročilu naj bi na tem mestu stal pomemben objekt, morda rimska postojanka ali pogansko svetišče. Cerkev se prvič omenja že leta 1490. Po turškem razdejanju leta 1532 naj bi cerkev znova pozidali leta 1655. Leta 1866 je strela uničila del zvonika in cerkve. Cerkev je bila nato delno pozidana leta 1882. Po nekaterih pisnih virih naj bi cerkev porušili, temelj za novo cerkev naj bi bil postavljen leta 1898, dokončana pa naj bi bila leta 1910. Zvonik cerkve je bil leta 1935 za potrebe turizma spremenjen v razgledni stolp.

Po I. svetovni vojni, ko so opravili razmejitve med Avstrijo in takratno kraljevino SHS, je meja potekala po sredi cerkve. Pri razmejitvi so namreč upoštevali katastrsko mejo med kmetoma na današnji slovenski in avstrijski strani. Od leta 1966 pa je cerkev po posebnem meddržavnem dogovoru v celoti na slovenski strani.

Po II. svetovni vojni je bil dostop do cerkve onemogočen, začela je propadati. Cerkev so v veliki meri uničevali in poškodovali tudi graničarji, ki so uporabljali cerkev vse do 60-tih let 20. stoletja. V cerkvi so kurili ogenj in cerkev uporabljali kot hlev za konje. V cerkvi so razbili vrata, okna, žlebove, poškodovali so škodlasto streho in uničevali cerkveno opremo. Glavni oltar naj bi po pripovedovanju na svojem skednju skrival bližnji kmet – ta oltar je bil kasneje obnovljen in vrnjen v cerkev.

Po intervenciji avstrijskega ambasadorja v Beogradu je med leti 1962 in 1966 potekala obnova cerkve, ki sta jo financirali obe državi.

Cerkev sestavljajo pravokotna ladja, poligonalno zaključen prezbiterij, zakristija in zvonik ob južni fasadi. Zunanjščina je preprosto oblikovana – členijo jo le okenske in vratne odprtine. Celotna cerkev je prvotno imela leseno kritino, danes cerkev pokriva opečna kritina. Vse vratnice v cerkev so sekundarne.

Notranjščina je obokana - oboke nosijo dvojni pilastri. Cerkev je enoladijska, s plitvimi kapelami ob straneh, na vzhodu pa skozi polkrožno oblikovan slavalok ladja prehaja v širok prezbiterij. V cerkvi je betonski čmo – bel tlak. Oprema v cerkvi je skromna – v njej je le glavni oltar s kipom zavetnika cerkve sv. Pankracija. Nekoč sta bila v njej tudi stranska oltarja sv. Aleša in Marije Matere božje, prižnica in orgle. Orgle, ki so danes v cerkvi pa naj bi bile glede na ustno izročilo najprej v radeljskem samostanu, nato v cerkvi sv. Mihaela v Radljah, od leta 2014 pa so v tej cerkvi.

Po obliki tlorisa in prostorskih razmerjih je cerkev tipična arhitektura iz časa barokizacije. Cerkev odlikuje predvsem njena izjemna lokacija na vršnem grebenu na razgledni točki ter njen zgodovinski pomen.

Varstveni režim:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arheoloških, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvorne tlorisne in konstrukcijske zasnove, gabaritov, lege, in materialov; izjemoma je na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav in ob soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno spremeniti dele posameznih objektov v kvalitetnejše oz. bolj avtentično stanje ter spremeniti

oziroma dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta;

- pojavnost in oblikovanost zunanjščine - kot členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, stavbno pohištvo z obstoječim okovjem, barve fasad z detajli; ob prenovi bi bilo potrebno na strešine namestiti prvotno leseno kritino ter po primarnem vzoru izvesti vratnice portalov,
- prepoved vseh posegov brez soglasja pristojne službe v zaščitene arhitekturne detajle: kamniti arhitekturni členi, oprema (oltar, orgle i.t.d.), morebitne predhodno še ohranjene plasti ometov in poslikav v notranjščini, barvo ostenja z detajli ter tlak;
- pri posegih za saniranje ali izboljšanje varovanih vrednot spomenika je možno posegati pod obstoječo hodno površino objekta oziroma v zemeljske plasti ob njegovi zunanjščini le ob obvezni zagotovitvi predhodne arheološke raziskave;
- na spomenik in v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo in nosilci reklam;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov in dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika in njegovih spomeniških kvalitiet ter ne moti v njem odvijajoče dejavnosti.

Opis vplivnega območja: parc.št. *2/1, *2/2, vzhodni del 1, 3, 4 k.o. Radelca

Varstveni režim za vplivno območje:

Za spomenik velja varstveni režim za vplivno območje, ki določa:

- ohranjanje prostorske integritete, pričevalnosti in dominantnosti spomenika,
- ohranjanje tradicionalne rabe, prostorskih razmerij, značilnih vedut in pogledov,
- prepoved posegov, ki imajo negativen vpliv na pojavnost in značaj spomenika v prostoru ali na njegovo materialno substanco,
- preprečevanje sajenja neavtohtonih dreves in grmovnic in drugih ureditev, ki niso v skladu z značajem spomenika in prostora.

Merilo:

1:2880

EŠD:	3300
Ime enote:	Radlje ob Dravi – Cerkev sv. Mihaela
Lokacija:	parc.št. 592/1 – razen skrajnega zahodnega dela, 592/2 k.o. Radlje ob Dravi
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Cerkev je bila ustanova tamkajšnjih gospodov iz 12. ali zgodnjega 13. stoletja. Prvič se omenja leta 1251, leta 1296 pa se že omenja kot župnijska cerkev. Stoji na nekdanjem glavnem trgu naselja.</p> <p>Sestavljajo jo ladja, triosminsko zaključen prezbiterij in zvonik ob njem, ter baročni kapeli in zakristija z emporo. Zunanjščina ladje je členjena z lizenami, prezbiterij pa obstopajo visoki stopnjevani oporniki. Na prezbiteriju so ohranjena še tri visoka gotska okna s krogovičjem. Na fasadah je ohranjeno še nekaj nagrobnikov. Cerkev je krita z opečno kritino. Portal je kamnit, pravokoten, ušesast, s segmentom nad profilirano gredo.</p> <p>Ostanki romanske stavbe z ravnim lesenim stropom so verjetno še ohranjeni v ladji. Najstarejši del današnje stavbe sta poznogotska mrežasto rebrasto obokan prezbiterij in zvonik iz druge polovice 15. stoletja. Glede na vire je bila cerkev v začetku 18. stoletja v zelo slabem stanju (naj bi se že skoraj porušila). Med leti 1713/24 so jo obnovili - ladjo so dvignili in baročno obokali, ji prizidali kapeli in ter predelali cerkveno zunanjščino razen prezbiterija in zvonika. V drugi polovici 18. stoletja so cerkvi prizidali zakristijo.</p> <p>Notranjščina ladje in kapel je baročna. Ladja je obokana s križnimi oboki z oprogami, prezbiterij je mrežasto rebrasto obokan. V cerkvi je črno-bel kamnit tlak.</p> <p>Na severni steni prezbiterija je ohranjena votivna freska iz leta 1523 - s prizoroma Marije Zavetnice s plaščem in sv. Ane Samotretje. Iz napisa v nemškem jeziku pod upodobitvijo lahko razberemo, da je fresko naročil radeljski župnik Hans (Janez) Fierstenfeldt, ki je umrl leta 1523 in je tu tudi pokopan.</p> <p>Na desni strani freske je upodobljena Marija, ki jo obdajajo svetniki, pod plaščem pa so predstavniki cerkvenega in posvetnega življenja. Na levi strani freske je podoba sv. Ane Samotretje, ki je naslikana z Marijo in Jezusom v naročju. Gre za kvalitetno delo iz časa okoli 1520, s prepričljivo realistično upodobljenimi liki v sodobni modi severnorenesančnega tipa. Slikar je nedvomno prišel s Koroškega, kjer se je v tem času takšen slog uveljavil tako v stenskem, kot v tabelnem slikarstvu.</p> <p>Ostala cerkvena oprema je baročna iz 18. stoletja. Glavni oltar je zgodnjebaročni oltar sv. Mihaela iz leta 1677, s sočasnimi oltarnimi slikami. Avtor oltarja je neznan. Baročna prižnica je iz začetka 18. stoletja, avtor je t.i. »mojster prižnic« (morda je nastala v rezbarski delavnici v Radljah ali na Muti, morda celo v Ivniku (Eibiswald), ki je bil središče kiparske umetnosti baroka na Koroškem.</p> <p>Na Križnem oltarju oz. oltarju Kristusa na križu je del opreme iz samostanske cerkve – srebrna relikviarja in križ.</p> <p>Stranska oltarja Trpeče Matere božje in sv. Frančiška Ksaverija sta iz srede 18. stoletja. Tudi v kapelah sta baročna oltarja.</p> <p>Iz opreme gotske cerkve sta se ohranila dva gotska Marijina kipa. Kip Marije z detetom iz sredine 14. stoletja (1340 – 1360) hrani Narodna galerija v Ljubljani. Stilne zglede najdemo pri delih čeških in moravskih mojstrov. Prav tako je med opremo cerkve spadal tudi gotski kip Marije z detetom iz konca 15. stoletja. Kip je izjemno kvalitetno delo – gre za</p>

koroške vplive, značilnosti koroškega kiparstva, iz katerega sta se razvili beljaška in šentviška rezbarska delavnica.

V prezbitteriju je tudi baročna slika iz 18. stoletja Marije s plaščem, ki je delo slovenjgraškega slikarja Janeza Andreja Straussa.

Okoli cerkve je bilo vsaj še do leta 1906 pokopališče z obzidjem. Na pokopališču sta nekoč stali pokopališka kapela sv. Mihaela in kapela Marije sedem žalosti. Leta 1629 se v bližini cerkve omenja orožarna – postavljena je bila zaradi varnosti – domneva se, da je stala na mestu današnjega gasilskega doma.

Cerkev je prostorska dominantna v naselju. Njeno kvalitetno arhitekturo dopolnjuje izjemna baročna oprema in poslikava. Cerkev tako kot celota predstavlja izjemen dosežek umetniške ustvarjalnosti na tem območju.

Varstveni režim:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arheoloških, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti; izjemoma je
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvorne tlorisne in konstrukcijske zasnove, gabaritov, lege, in materialov; izjemoma je na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav in ob soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno spremeniti dele posameznih objektov v kvalitetnejše oz. bolj avtentično stanje ter spremeniti oziroma dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta;
- pojavnost in oblikovanost zunanjščine (kot členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, stavbno pohištvo z obstoječim okovjem, barva fasad z detajli);
- prepoved vseh posegov brez soglasja pristojne službe v zaščitene arhitekturne detajle: kamniti arhitekturni členi (kot npr. kamniti portali, gotska okna, nagrobniki, obočne sheme, i.t.d.), oprema (oltarji, orgle, prižnica, relikvarja, križ i.t.d.), poslikavo v prezbitteriju in morebitne predhodno še ohranjene plasti ometov in poslikav v notranjščini, barve ostenja z detajli, tlak;
- pri posegih za saniranje ali izboljšanje varovanih vrednot spomenika je možno posegati pod obstoječo hodno površino objekta oziroma v zemeljske plasti ob njegovi zunanjščini le ob obvezni zagotovitvi predhodne arheološke raziskave;
- na spomenik in v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo in nosilci reklam;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov in dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika in njegovih spomeniških kvalitet ter ne moti v njem odvijajoče dejavnosti,
- varovanje vseh naravnih sestavin na območju nekdanjega pokopališča,
- prepovedana je gradnja infrastrukture in drugih novih objektov v zavarovanem območju in njegovi neposredni bližini.

Merilo:

1:1000

EŠD:	8147
Ime enote:	Radlje ob Dravi – Hiša Mariborska 20
Lokacija:	parc.št. 605/1 k.o. Radlje ob Dravi
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Nadstropna stavba ima strmo opečno čopasto streho. V pritličju vodi v stavbo kamnit portal z dvokrilnimi lesenimi vratnicami. Portal ima v temenu kartušo. Ob vhodu je nekdaj stala kamnita klop z napisom V.S. in letnico 1816. Na dvokrilnih šestdelnih oknih so lesene naoknice. Vežo pokriva banja s poznobaročnimi sosvodnicami, tudi drugi pritlični prostori so obokani. Tako v pritličju, kot v nadstropju je še nekaj prostorov s štukaturnimi stropovi.</p> <p>Hiša je lep primer bogatega trškega doma, kar se kaže zlasti v arhitekturnih detajlih. Hiša nekdanje pošte je sestavni del ožjega trškega ambianta, saj stoji na začetku razširitve ceste v trg.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varovanje etnoloških, arhitekturnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti, - posebno varovanje zunanosti objekta, njegovih gabaritov, gradbene substance, tlorisne zasnove, notranje opreme, - ohraniti smer slemena, obliko strehe; ohraniti tako notranje kot zunanje stavbno pohištvo s pripadajočim okovjem, - prepoved vseh posegov v zunanjščino in notranjščino ter v tlorisno zasnovo in gabarite stavb, razen vzdrževalnih posegov, - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja originala, - prepoved postavljanja nosilcev infrastrukture in reklam.
Merilo:	1:1000

EŠD:	596
Ime enote:	Radlje ob Dravi -Rosenhof
Hišna številka:	Pod Perkolico 1
Lokacija:	parc. št.: 314/1, zahodni del 314/2, 315, 316/3, 317 k.o. Radlje ob Dravi
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Rosenhof predstavlja staro trško domačijo ob severnem robu mestnega središča. Obe reprezentativni stavbi sodita med najstarejši v mestu. V osnovi je najpomembnejša stavba iz kamna zidano gospodarsko poslopje, s hlevom v pritličju in skednjem v nadstropju. Vzhodni del stavbe je sekundaren lesen prizidek pred vhodom v skedenj. Celoto prekriva enotna štirikapna streha, pokrita s »šintli«. Na glavni fasadi se med nivojem hleva in skednja nahaja manjša okenska odprtina v kamnitem okvirju, posnetim na ajdovo zrno, kar nastanek stavbe uvršča v poznogotsko obdobje. Hlev v pritličju se sestoji iz dveh prostorov, od katerih ima eden lesen strop, drugi pa je bil naknadno obokan s opečnim kapastim obokom, ki ga podpira osrednji steber.</p> <p>Zidana stanovanjska hiša je nadstropna, podkletena 3 x4 osna vila z vrtom. Obnovljeno fasado poudarjajo fragmenti fasadnih dekoracij iz starejših obdobj. Poslopje prekriva sekundarno ostrešje z novo kritino, originalna streha je bila krita s »šintli«. Hišo odlikujejo oboki v kleti, pritličju in manjšem delu nadstropja. V pritličju je veža grebenasto obokana, stopnišče v nadstropje pa spremlja plitva banja. Kakovostno notranjščino dopolnjuje izjemen tramovni strop v nadstropju ter kvalitetno okensko in vratno pohištvo. V tretji osi glavne fasade se nahaja glavni vhod, z datiranim kamnitim portalom in lesenimi vratnicami. Portal z letnico ni originalen stavbni element, temveč je bil v času obnove fasade prenesen od drugod. Dominanten kompleks je pomemben del zgodovinskega stavbnega fonda današnjega mesta. Sestavljata ga gospodarsko poslopje s poznogotskimi elementi in stanovanjska zgradba – vila, z značilnostmi trške arhitekture zgodnjega 17. stoletja. Objekta sta važen dokument arhitekturnega in družbenega stanja preteklih obdobj.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa varovanje vseh zgodovinskih, kulturnih, etnoloških, krajinskih, arhitekturnih, likovnih in drugih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tlorisna in višinska zasnova stavb (gabariti), - gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova, - oblikovanost zunanjščine (členitev fasad, drugi fasadni detajli), - arhitekturni elementi notranjščine (oboki, tramovni strop, stopnišča), - funkcionalna zasnova notranjščine in pripadajočega zunanjega prostora, - originalno stavbno pohištvo in notranja oprema, - likovni in dekorativni detajli notranjščine in zunanjščine, - komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico, - pojavnost, vedute in neposredno okolje, brez posegov v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno in nadometno infrastrukturo ter nosilci reklam. -spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegove kulturne lastnosti, -spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika,

-ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance,
-dovoljeni so posegi v spomenik, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njegove varovane vrednote ter posegi za povrnitev pomembnih spomeniških lastnosti,
-dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenika ob spoštovanju njegove posebne narave in družbenega pomena.

Merilo:

1:1000

EŠD:	8146
Ime enote:	Radlje ob Dravi – Rotovž
Lokacija:	parc.št. 336 k.o. Radlje ob Dravi
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Hiša nekdanjega rotovža stoji na osrednjem trškem prostoru in spada med najlepše klasicistične hiše v kraju.</p> <p>Mogočno nadstropno prostostoječo hišo sestavljajo štiri neenaki trakti, ki tvorijo manjše notranje dvorišče. Stavbo pokriva strma opečna streha. Klasicistično ulično fasado nekdanje mestne hiše - t.i. »starega rotovža« - iz prve četrtine 19. stoletja (okoli leta 1820) poudarja rizalit s trikotnim čelom. Rizalit poudarjajo bogateje oblikovane okenske obrobe (ki jih na vrhu poudarjajo triglifi, metope, vaze in glasbila), slopi ter monumentalni vhod v objekt. Lesene bidermajerske vratnice glavnega portala so kopija prvotnih vratnic. Okna so bila prvotno v pritličju dvokrilna šestdelna, ter v nadstropju dvokrilna osemdelna. Okenske odprtine so bile poudarjene z lesenimi naoknicami. V notranjščini je ohranjena kapasto obokana veža, iz katere vodi stopnišče v nadstropje. Fasada je bila v 90-tih letih 20. stoletja neustrezno predelana. Ob stavbi je med leti 1783 in 1978 stalo Marijino znamenje.</p> <p>Zgradba Mariborska cesta 1 ima dominantno lego v trškem prostoru. Nekdanja mestna hiša oz. rotovž je kasneje - v času avstro – ogrske monarhije služila kot okrajno sodišče, dekanat in sodni zapor.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varovanje etnoloških, arhitekturnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti, - posebno varovanje zunanosti objekta, njegovih gabaritov, gradbene substance, tlorisne zasnove, notranje opreme, - ohraniti smer slemena, obliko strehe; - ob prenovi je potrebno ustrezno prenoviti fasado in namestiti stavbno pohištvo po primarnem vzoru, - prepoved vseh posegov v zunanjščino in notranjščino ter v tlorisno zasnovo in gabarite stavb, razen vzdrževalnih posegov, - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja originala, - prepoved postavljanja nosilcev infrastrukture in reklam.
Merilo:	1:1000

EŠD:	5021
Ime enote:	Radlje ob Dravi – Samostan dominikank
Lokacija:	parc.št. 18, 19, 20, 21, 23/3, jugovzhodni del 23/5, 25/1, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36 k.o. Radlje ob Dravi
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Samostan dominikank je bil ustanovljen 24. junija 1251. Ustanovila sta ga Siegfrid Mahrenberški in njegova mati Gizela.</p> <p>Samostan je doživel razcvet med 13. in 15. stoletjem. V 16. stoletju so ga poškodovali Turki, dvakrat ga je poškodoval tudi požar. Zaradi slabega gradbenega stanja so nune med leti 1649 in 1666 postavile tako rekoč nov samostan. Samostan sta prizadela še požara v letih 1732 in 1780.</p> <p>Leta 1782 je bil samostan z jožefinskimi reformami razpuščen. Konec 18. stoletja so samostan začeli podirati – najprej cerkev Marijinega Vnebovzvetja, nato vzhodni in prečni trakt ter del upravnega poslopja.</p> <p>Glede na načrte iz leta 1784 je bil samostan dvonadstropno poslopje, ki je oklepalo dve notranji dvorišči. Ob samostansko poslopje je bila prislonjena cerkev. Na severnem delu samostanskega kompleksa je bilo upravno gospodarsko poslopje, na zahodnem delu pa samostanski vrt. Celoten kompleks je obdajalo obzidje.</p> <p>Danes je samostan ohranjen v okrnjeni obliki - od celotnega kompleksa so ohranjeni južni trakt z delom jugozahodnega prizidka in severozahodni del samostana ter večji del upravno – gospodarskega poslopja.</p> <p>Upravno – gospodarsko poslopje je nadstropna stavba zalomljenega tlorisa. V nadstropju je na fasadi, ki je orientirana proti samostanu ohranjen arkadni hodnik s toskanskimi stebri. Na tej fasadi je freska iz leta 1694 – sončna ura z Marijo in Jezusom. Skozi upravno – gospodarsko poslopje je vodil glavni vhod v samostanski kompleks.</p> <p>Današnja podoba kompleksa kaže v glavnem arhitekturne detajle zgodnjega baroka iz 17. stoletja. Čeprav so izjemne stavbne prvine ohranjene le v posameznih elementih, kaže celoten kompleks zaradi vpletenosti v kulturno krajino eno najlepših ambientalnih zasnov v Sloveniji.</p> <p>Samostan je imel tudi pomembno vlogo za nekdanji Mahrenberg in okolico. V njem so se razvijale lekarniška (prva lekarna v Evropi, od leta 1666), glasbena, dobrodelna, zdravstvena, izobraževalna in dušnopastirska dejavnost. Samostanska lekarnarica Ksaverija Grembsova (1694 – 1732) je bila prva lekarnarica v Sloveniji.</p> <p>Marijino znamenje, ki je prvotno stalo pred samostanom, je bilo po razpustitvi samostana sprva prenešeno pred poslopje nekdanjega sodišča, nato pa leta 1978 pred cerkev sv. Mihaela v Radljah ob Dravi; portal, ki je vodil v samostan, pa je bil pred ali po II. svetovni vojni vzdan v južno fasado dvorca Mahrenberg.</p> <p>Po razpustitvi samostana je bila najprej v njem hiralnica (1792), nato v času francoskih vojn vojaška bolnišnica (1809), kasneje pa je samostan služil kot sušilnica hmelja (takrat je bil v lasti družine Suppanz oz. Zupanc) s stanovanji za družine delavcev. Od konca II. svetovne vojne do danes je poslopje služilo za stanovanjske namene.</p> <p>Samostanski vrt se je razprostiral znotraj obzidja, na zahodni strani samostanskega kompleksa. Vischerjeva upodobitev nam kaže, da sta bila v samostanskem vrtu sadovnjak in vrtni nasad. Ureditve vrta je bila preprosta in geometrična. Verjetno se je vrt nahajal tudi na notranjem</p>

samostanskem dvorišču, ki je bil ponavadi urejen znotraj križnega hodnika. Samostanski vrtovi so bili primarno namenjeni oskrbi samostana, bili pa so tudi prostor meditacije.

Samostan je prostorski akcent na zahodnem robu kraja, kjer je več kot pol tisočletja pomembno soustvarjal podobo in zgodovino tega območja.

Varstveni režim:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arheoloških, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne in konstrukcijske zasnove, gabaritov, lege, in materialov; izjemoma je na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav in ob soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno spremeniti dele posameznih objektov v kvalitetnejše oz. bolj avtentično stanje ter spremeniti oziroma dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta;
- pojavnost in oblikovanost zunanjsčine - kot členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, kamnitih detajlov, fasadnih poslikav, stavbno pohištvo z obstoječim okovjem, barve fasad z detajli ipd.;
- prepoved vseh posegov brez soglasja pristojne službe v zaščitene arhitekturne detajle: kamniti arhitekturni členi (kot npr. kamniti portali, okna, obočne sheme, stebri i.t.d.), poslikava zunanjsčine (dekorativna poslikava), morebitne predhodno še ohranjene plasti ometov in poslikav v notranjsčini, barvo ostenja z detajli ter originalne tlake;
- odstraniti je potrebno vse sekundarne prizidke, nadstreške ipd.
- pri posegih za saniranje ali izboljšanje varovanih vrednot spomenika je možno posegati pod obstoječo hodno površino objekta oziroma v zemeljske plasti ob njegovi zunanjsčini le ob obvezni zagotovitvi predhodne arheološke raziskave;
- na spomenik in v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo in nosilci reklam;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov in dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika in njegovih spomeniških kvalitet ter ne moti v njem odvijajoče dejavnosti,
- samostanskemu vrtu je potrebno ob prenovi vzpostaviti prvotno pojavnost (danes se na tem območju nahajajo vrtovi in vrtne lope), za ugotavljanje zasnove vrta in obzidja se uporabi predvsem manj- in nedestruktivne arheološke metode (geofizikalne meritve, vzorčenje, testni izkop);
- v okolici samostanskih poslopij je potrebno odstraniti vse neustrezne garaže, lope, nadstreške ipd.,
- pogledov na samostansko območje iz širšega prostora (nepozidanost sosednjih parcel);
- obstoječim objektom v varovanem območju in njegovi neposredni bližini ni dopustno spreminjati velikosti in oblike brez soglasja pristojne službe;
- gradnja infrastrukture in drugih novih objektov v območju samostanskega kompleksa in njegovi neposredni bližini ni sprejemljiva.

Merilo:

1:1000

EŠD:

3317

Ime enote:

Remšnik – Cerkev sv. Jurija

Lokacija:

parc. št. *1/1, 1/2, 418/5 k.o. Remšnik

Utemeljitev

razglasitve z varovanimi sestavinami:

Župnija sv. Jurija na Remšniku je najstarejša župnija v Dravski dolini, saj se omenja že leta 1201. Na tem mestu naj bi na šentpavelski zemlji domnevno stala cerkev že pred letom 1196.

Cerkev stoji v obzidanem pokopališču na najvišji točki naselja. Enoladijska cerkev ima poligonalno zaključen prezbiterij, ob njem zakristijo in zvonik pred vhodno fasado. Fasade so členjene le na zvoniku z medetažnimi venci in vogalnimi pilastri, urnimi polji in polkrožnimi biforami. Prezbitenij obstopajo oporniki z opečno strešico. Na zunanjsčini cerkve so vzdani nagrobniki.

V notranjsčini ladja prehaja v prezbitenij s šilasto sklenjenim slavolokom. Oboki so kapasti. Oprema je baročna, glavni oltar sv. Jurija je iz obdobja secesije (delo kiparja Ivana Sojča). V cerkvi sta še dva stranska oltarja – sv. Janeza Krstnika in Matere Božje.

Cerkev je naslednica zgradbe iz leta 1532, ki so jo razdejali Turki in njene naslednice, ki je leta 1863 pogorela. Zgrajena je v baročnih formah. Cerkev je preprosta arhitektura manj veččega zidarja.

Cerkev tvori skupaj z obzidanim pokopališčem, baročnim župniščem in obsežnim gospodarskim poslopjem kvaliteten ansambel na najvišji točki naselja in izraža kmečki značaj življenja podeželske duhovščine v preteklih stoletjih.

Varstveni režim:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arheoloških, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne in konstrukcijske zasnove, gabaritov, lege, in materialov; izjemoma je na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav in ob soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno spremeniti dele posameznih objektov v kvalitetnejše oz. bolj avtentično stanje ter spremeniti oziroma dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta;
- pojavnost in oblikovanost zunanjsčine (kot členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, kritine, stavbno pohištvo z obstoječim okovjem, barve fasad z detajli;
- prepoved vseh posegov brez soglasja pristojne službe v zaščitene arhitekturne detajle: kamniti arhitekturni členi (kot npr. kamniti portali, okna, obočne sheme, konzole, nagrobniki i.t.d.), oprema (oltarji, prižnica, orgle i.t.d.), morebitne predhodno še ohranjene plasti ometov in poslikav v notranjsčini, barvo ostenja z detajli ter tlak;
- pri posegih za saniranje ali izboljšanje varovanih vrednot spomenika je možno posegati pod obstoječo hodno površino objekta oziroma v zemeljske plasti tik ob njegovi zunanjsčini le ob obvezni zagotovitvi predhodne arheološke raziskave (obveznost seveda ne velja za pokopališko dejavnost);
- na spomenik in v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo in nosilci reklam;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov in dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika in njegovih

Opis vplivnega območja:	<p>spomeniških kvalitiet ter ne moti v njem odvijajoče dejavnosti.</p> <p>parc.št. *3, *4/1, *4/2, *66, 1/1, 1/3, 3/1, 3/3, 400, 402/2, 402/3, 403/3, 403/4, 403/5, 403/6, 407/3, 407/4, 408/1, 408/2, 409/10, 409/11, 409/12, 409/13, 409/5, 409/7, 409/8, 409/9, 410/2, 410/3, 410/4, 410/5, 411, 413/1, 413/2, 414/3, 414/4, 415, 416, 418/1, 418/10, 418/2, 418/3, 418/4, 418/6, 418/7, 418/8, 418/9, 419, 420, 573/1, 573/2, 573/3, južni del 574/2, 574/4, 574/5, 574/6, 584, 585 k.o. Remšnik</p> <p>Remšnik je razloženo naselje samotnih kmetij z dominantnim jedrom, ki ga oblikuje župnijska cerkev sv. Jurija, obdana z maloštevilni objekti. Najožje območje cerkve z obzidanim pokopališčem, baročnim župniščem in pripadajočim gospodarskim poslopjem je v osnovi odraz izvirnega stavbnega fonda iz 19. stoletja, medtem ko so ostali objekti novejši ali močno predelani. Ob južnem robu kraja je ob cesti zasajen drevored. Pred vhodom na pokopališče stoji preprost spomenik posvečen desetim padlim žrtvam NOB.</p> <p>Bližnje nadstropno baročno župnišče je iz leta 1784, ohranjena je letnica, vklesana nad vhodnim portalom v župnišče. Pred tem je bilo župnišče precej manjše (prvotna zgradba je ohranjena na zadnji strani župnišča). V pritličju so še ohranjena primarna lesena dvokrilna šestdelna okna s kovanimi mrežami, v notranjščini pa lesen baročen strop in originalne vratnice vhodnega portala. Okna v nadstropju in predelava notranjščine so bili izvedeni brez sodelovanja spomeniške službe.</p> <p>Župnijsko gospodarsko poslopje je kvalitetna, tradicionalno oblikovana zidana stavba, pokrita z dvokapno streho. V pritličju so hlevi in prostor za vozove s polkrožno zaključenim odprtim vhodom. V nadstropju, ki ima zaradi konfiguracije terena z zadnje strani pritlične vhode, sta senik in kašča. Prostor senika je delno zaprt z lesenimi stenami, zidano kaščo pa odlikuje kvaliteten, kapasto obokan strop. Nadstropje stavbe so verjetno pozidali v drugi polovici 19. stoletja.</p>
Izpostavljeno lego območja	<p>Izpostavljeno lego območja zaznamujejo tudi neustrezno prenovljena stavba stare gostilne, v osnovi iz začetka 19. stoletja ter maloštevilni zidani objekti ob vaški komunikaciji. Šolsko poslopje je novejše, zgrajeno leta 1948.</p>
Varstveni režim za vplivno območje:	<p>Za spomenik velja varstveni režim za vplivno območje, ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohranjanje prostorske integritete, pričevalnosti in dominantnosti spomenika, - ohranjanje tradicionalne rabe, prostorskih razmerij, značilnih vedut in pogledov, - prepoved posegov, ki imajo negativen vpliv na pojavnost in značaj spomenika v prostoru ali na njegovo materialno substanco, - preprečevanje sajenja neavtohtonih dreves in grmovnic in drugih ureditev, ki niso v skladu z značajem spomenika in prostora.
Merilo:	1:2880

EŠD:	2854
Ime enote:	Sv. Anton na Pohorju – Cerkev sv. Antona Padovanskega
Lokacija:	parc. št. *113, *127, 1637/2 k.o. Planina
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Cerkev sestavljajo široka ladja, poligonalno zaključen prezbiterij in zvonik pred zahodno fasado. Fasade členijo le okenske in portalne odprtine. V zvonico vodi kamnit portal z motivom angelske glavice s krili v temenu. Obokana notranjščina je troladijska. Ladje med seboj ločujejo slopi, ki nosijo oproge in križne oboke. Oboke ladje in prezbiterija krasijo štukaturna polja in biserni nizi. Tlak je iz cementnih ploščic. Kvalitetna baročna oprema je iz 17. in 18. stoletja – glavni oltar sv. Antona Padovanskega ter oltarji Sv. Trojice, Marijine zaroke ter oltar Štirinajstih priprošnjikov, ki je najstarejši oltar v cerkvi (v župnijski kroniki je navedeno, da naj bi bil leta 1724 prinešen iz dominikanskega samostana v Radljah). Slike na stebrih, ki delijo ladje so najboljše najdbe o sv. Antonu Padovanskem na Slovenskem.</p> <p>Cerkev iz let 1681/84 je leta 1874 pogorela in je bila leta 1877 tako rekoč na novo zgrajena. Tako v svojih proporcih tlorisnih in višinskih gabaritov, kot tudi v arhitekturnih detajlih je tipična arhitektura v duhu 17. stoletja.</p> <p>Za cerkvijo je pokopališče, ki ga je nekoč obdajalo kamnito obzidje – le to je ponekod še vidno nad nivojem terena.</p> <p>Cerkev stoji na vrhu hriba in je pomemben prostorski akcent.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varovanje kulturnih, arheoloških, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik; - da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti; - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvorne tlorisne in konstrukcijske zasnove, gabaritov, lege, in materialov; izjemoma je na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav in ob soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno spremeniti dele posameznih objektov v kvalitetnejše oz. bolj avtentično stanje ter spremeniti oziroma dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta; - pojavnost in oblikovanost zunanjščine (kot členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, stavbno pohištvo, barve fasad z detajli); - prepoved vseh posegov brez soglasja pristojne službe v zaščitene arhitekturne detajle: kamniti arhitekturni členi (kot npr. kamniti portali, okna, obočne sheme i.t.d.), oprema (baročni oltarji, slike na stebrih i.t.d.), morebitne predhodno še ohranjene plasti ometov in poslikav v notranjščini, barvo ostenja z detajli ter tlak; - pri posegih za saniranje ali izboljšanje varovanih vrednot spomenika je možno posegati pod obstoječo hodno površino objekta oziroma v zemeljske plasti ob njegovi zunanjščini le ob obvezni zagotovitvi predhodne arheološke raziskave (obveznost seveda ne vleja za pokopališko dejavnost); - na spomenik in v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo in nosilci reklam; - omogočanje predstavitev celote in posameznih zaščiteneh elementov in

Opis vplivnega območja:	dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika in njegovih spomeniških kvalitet ter ne moti v njem odvijajoče dejavnosti. parc.št. *115, *116, *128, 1628/2, 1629/1, 1629/2, 1629/3, 1629/4, 1631, 1632, 1633/1, 1633/2, 1635/1, 1635/2, 1636/1, 1636/2, 1637/1, 1638, severni del 1787/4, južni del 1917/1 k.o. Planina
Varstveni režim za vplivno območje:	Za spomenik velja varstveni režim za vplivno območje, ki določa: - ohranjanje prostorske integritete, pričevalnosti in dominantnosti spomenika, - ohranjanje tradicionalne rabe, prostorskih razmerij, značilnih vedut in pogledov, - prepoved posegov, ki imajo negativen vpliv na pojavnost in značaj spomenika v prostoru ali na njegovo materialno substanco, - preprečevanje sajenja neavtohtonih dreves in grmovnic in drugih ureditev, ki niso v skladu z značajem spomenika in prostora.
Merilo:	1:2880

EŠD:	3302
Ime enote:	Sv. Trije Kralji – Cerkev sv. Treh kraljev
Lokacija:	parc.št. 324/6 k.o. Brezovec
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Na tem mestu naj bi najprej stali trije križi, nato pa lesena kapela, ki je bila konec 17. stoletja uničena. Temeljni kamen za cerkev je leta 1690 položil takratni lavantinski škof Franc Gašper pl. Stadion. Gradili so jo med leti 1691 in 1732.</p> <p>Cerkev je v osnovi še gotska, v prvi polovici 17. stoletja in nato v prvi polovici 18. stoletja (leta 1732) je bila predelana. Preprosta zgodnjebaročna zunanjščina in bogata baročna notranjščina. Ob cerkvi rase stara lipa.</p> <p>Enoladijska cerkev ima trigonalno zaključen prezbiterij, zakristijo in zvonik pred zahodno fasado. V zvonico vodi šilasto sklenjen vhod. Fasada cerkve je zgodnjebaročna, členijo jo baročna okna. Cerkev je krita s skodlami.</p> <p>Notranjščina cerkve je baročna, iz leta 1732. Cerkev je obokana - ladijske oboke z oprogami nosijo pilastri, prezbiterij pa pokriva obok s sosvodnicami. V cerkvi je ohranjen kamnit tlak. V cerkvi je bogata baročna oprema – glavni oltar sv. Treh kraljev (1747) ter stranska oltarja sv. Frančiška Ksaverija in sv. Lucije ter preprosta prižnica.</p> <p>Cerkev poleg arhitekture in opreme odlikuje tudi samotna lega na vrhu hriba.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim , ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varovanje kulturnih, arheoloških, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik; - da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti; - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne in konstrukcijske zasnove, gabaritov, lege, in materialov; izjemoma je na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav in ob soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno spremeniti dele posameznih objektov v kvalitetnejše oz. bolj avtentično stanje ter spremeniti oziroma dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta; - pojavnost in oblikovanost zunanjščine (kot členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, stavbno pohištvo z obstoječim okovjem, barve fasad z detajli; - prepoved vseh posegov brez soglasja pristojne službe v zaščitene arhitekturne detajle: kamniti arhitekturni členi (kot npr. kamniti portali, okna, obočne sheme i.t.d.), oprema (baročni oltarji, prižnica i.t.d.), morebitne predhodno še ohranjene plasti ometov in poslikav v notranjščini, barvo ostenja z detajli ter originalni kamnit tlak; - pri posegih za saniranje ali izboljšanje varovanih vrednot spomenika je možno posegati pod obstoječo hodno površino objekta oziroma v zemeljske plasti ob njegovi zunanjščini le ob obvezni zagotovitvi predhodne arheološke raziskave; - na spomenik in v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno

	<p>infrastrukturo in nosilci reklam;</p> <p>-omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov in dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika in njegovih spomeniških kvalitete ter ne moti v njem odvijajoče dejavnosti.</p>
Opis vplivnega območja:	<p>parc.št. 322/2, 323, 324/2, 324/5, 324/7, 324/8, 324/9, 325</p> <p>k.o. Brezovec</p>
Varstveni režim za vplivno območje:	<p>Za spomenik velja varstveni režim za vplivno območje, ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohranjanje prostorske integritete, pričevalnosti in dominantnosti spomenika, - ohranjanje tradicionalne rabe, prostorskih razmerij, značilnih vedut in pogledov, - prepoved posegov, ki imajo negativen vpliv na pojavnost in značaj spomenika v prostoru ali na njegovo materialno substanco, - preprečevanje sajenja neavtohtonih dreves in grmovnic in drugih ureditev, ki niso v skladu z značajem spomenika in prostora.
Merilo:	<p>1:2880</p>

EŠD:	8204
Ime enote:	Spodnja Vižinga – Gavgerjeva hiša
Hišna številka:	Spodnja Vižinga 9
Lokacija:	parc. št.: severni del *8 k.o. Spodnja Vižinga
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Zidana vrhkletna hiša zavzema izpostavljeno lokacijo na slemenu ob glavni cesti. Ustno izročilo pravi, da je pomenljivo hišno ime dobila na osnovi vislic »gavg«, ki so nekoč stale v bližini domačije. Delno podkletena, 2x5 osna stavba je podolžnega tlorisa, pokriva jo strma opečna dvokapnica s širokim napuščem na vhodni fasadi. Poudarjen vhodni portal v osrednji osi je polkrožno oblikovan, originalne vratnice niso ohranjene. Manjša okna so v delu stavbe opremljena s tipičnim okenskim pohištvom in kovinskimi mrežami. Notranjščina je tradicionalno razporejena. Pretežno iz kamna zidana hiša ima banjasto obokano klet ter opečne, kapasto obokane bivalne prostore.</p> <p>Objekt ohranja kvalitetne arhitekturne oblike kmečkega stavbarstva 19. stoletja in ima pomemben ambientalen značaj v lokalnem okolju.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa varovanje vseh zgodovinskih, kulturnih, etnoloških, krajinskih, arhitekturnih, likovnih in drugih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tlorisna in višinska zasnova stavbe (gabariti), - gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova, - oblikovanost zunanjščine (členitev fasad, portal, drugi fasadni detajli), - funkcionalna zasnova notranjščine in pripadajočega zunanjega prostora, - arhitekturni elementi notranjščine (oboki), - originalno stavbno pohištvo in notranja oprema, - likovni in dekorativni detajli notranjščine in zunanjščine, - komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico, - pojavnost, vedute in neposredno okolje, brez posegov v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno in nadometno infrastrukturo ter nosilci reklam. - spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegove kulturne lastnosti, - spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika, - ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance, - dovoljeni so posegi v spomenik, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njegove varovane vrednote ter posegi za povrnitev pomembnih spomeniških lastnosti (originalne oblike dela stavbnega pohištva), - dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenika ob spoštovanju njegove posebne narave in družbenega pomena.
Merilo:	1:2880

EŠD:	8205
Ime enote:	Spodnja Vižinga – Tilkova hiša
Hišna številka:	Spodnja Vižinga 18
Lokacija:	parc. št.: 130/5 k.o. Spodnja Vižinga
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Nadstropna zidana hiša je edini stavbni preostanek nekdanje mogočne agrarne posesti. Stoji na izpostavljenem mestu nad strugo Drave, ob nekdanji glavni cesti, ki je tod potekala vse do zajezitve reke ob izgradnji bližnje elektrarne. Stavbo pokriva salonitna simetrična dvokapnica s širšim vhodnim napuščem. Fasade členijo šivani vogali, profiliran mejni zidec, ušesaste okenske obrobe ter profilirane karnise nad okni v nadstropju. Glavni vhod je poudarjen s segmentno zaključenim kamnitim portalom, ki ima v sklepniku ob inicialah GTR vklesano letnico 1810. Ohranila so se originalna vhodna vrata ter kovane okenske mreže pritličja. Od kvalitetnih arhitekturnih elementov najdemo v pritličju in kletih grebenasto in banjasto oblikovane oboke. Zanimivost predstavljajo enostavne šablonske poslikave iz 19. stol. v nadstropju hiše in na banjastem oboku kleti. Iz veže v nadstropje potekajo zavite lesene stopnice. Objekt je ohranil prepoznavno izvirno tlorisno zasnovo.</p> <p>Kljub zapuščenosti in neustreznim posegom iz preteklosti izraža hiša značaj ambiciozne gradnje z začetka 19. stoletja, z likovnimi sestavinami podeželske arhitekture. V Franciscejskem katastru (1825) je pred hišo označena parkovna ureditev v baročnem stilu.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa varovanje vseh zgodovinskih, kulturnih, etnoloških, krajinskih, arhitekturnih, likovnih in drugih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tlorisna in višinska zasnova stavbe (gabariti), - gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova, - oblikovanost zunanjsčine (členitev fasad, portal, drugi fasadni detajli), - arhitekturni elementi notranjsčine (obokanost), - funkcionalna zasnova notranjsčine in pripadajočega zunanjega prostora, - originalno stavbno pohištvo in notranja oprema, - likovni in dekorativni detajli notranjsčine in zunanjsčine, - komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico, - pojavnost, vedute in neposredno okolje, brez posegov v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno in nadometno infrastrukturo ter nosilci reklam. - spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegove kulturne lastnosti, - spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika, - ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance, - dovoljeni so posegi v spomenik, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njegove varovane vrednote ter posegi za povrnitev pomembnih spomeniških lastnosti (originalna kritina, povrnitev izvirnih oblik in opreme deformiranih fasadnih odprtín in obnova fasadne profilacije), - dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenika ob spoštovanju njegove posebne narave in družbenega pomena.
Merilo:	1:2880

EŠD:	8188
Ime enote:	Sv. Anton na Pohorju – Kuternikova hiša
Hišna številka:	Sv. Anton na Pohorju 69
Lokacija:	parc. št.: *66/1, *66/2, južni del *66/3, 967/1, južni del 973/3 k.o. Planina
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Na samotni pohorski domačiji se je ohranila stara kmečka hiša dimničnega porekla. Predstavlja jo podolžna cimprana stavba z zidanim L krakom, ki se s streho pravokotno zajeda v ostrešje osnovnega objekt. Na podlagi Franciscejskega katastra (1825) je izkazano, da je bil prvotno L krak lesen, nakar so ga okoli leta 1936 pozidali (podatek po ustnem izročilu). Lesen objekt stoji na kamnitem kletnem delu, pokriva ga čopasto ostrešje širokih napuščev, z delno ohranjeno prvotno »šintlasto« kritino. Streho stavbe podpirajo izraziti konzolni venci. Stenske odprtine in stavbno pohištvo poudarjajo tradicionalno podobo objekta. Obsežen prostor nekdanje dimnice, v katerem dominira predelana dimnična peč s prizidanim štedilnikom, se je ohranil v prvotnih dimenzijah. Čez visok lesen strop poteka osrednji hišni tram, na zunanjsčini pa je ohranjena manjša dimnična odprtina.</p> <p>Stavba je pomemben spomenik stavbarstva z arhaičnimi elementi 18. in 19. stoletja. Je osamljen primer ohranjenega dimničnega tipa, v preteklosti razširjenega v bivalni kulturi Pohorja, Kozjaka in Karavank.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa varovanje vseh zgodovinskih, kulturnih, etnoloških, krajinskih, arhitekturnih, likovnih in drugih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tlorisna in višinska zasnova stavbe (gabariti), - gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova, - oblikovanost zunanjsčine (členitev fasad in drugi fasadni detajli), - funkcionalna zasnova notranjsčine in pripadajočega zunanjega prostora, - originalno stavbno pohištvo in notranja oprema, - likovni in dekorativni detajli notranjsčine in zunanjsčine, - komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico, - pojavnost, vedute in neposredno okolje, brez posegov v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno in nadometno infrastrukturo ter nosilci reklam. - spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegove kulturne lastnosti, - spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika, - ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance, - dovoljeni so posegi v spomenik, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njegove varovane vrednote ter posegi za povrnitev pomembnih spomeniških lastnosti (originalna lesena kritina, stavbno pohištvo, sanacija stanja), - dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenika ob spoštovanju njegove posebne narave in družbenega pomena.
Merilo:	1:2880

EŠD:

3303

Ime enote:

Št. Janž pri Radljah – Cerkev sv. Janeza Nepomuka

Lokacija:

parc.št. *55 k.o. Suhi vrh

Utemeljitev
razglasitve z varovanimi
sestavlinami:

Markantna romarska cerkev sv. Janeza Nepomuka stoji na pobočju Kozjaka. Cerkev so postavili na mestu, kjer naj bi stal t.i. Geratov križ in nato okoli leta 1725 kapela, ki je bila posvečena sv. Janezu Nepomuku. Kapelo je obiskovalo veliko romarjev, zato je lavantinski škof Jožef I. Ožbalt grof Attems leta 1729 izdal uredbo, da se na tem mestu zgradi cerkev in istega leta položil tudi temeljni kamen. Zgrajena je bila med leti 1730 in 1735 kot enovita baročna stavba.

Cerkev je troladijska, s poligonalno zaključenim prezbiterijem, zakristijo z oratorijem ter zvonikom, ki je vgrajen v jugozahodni vogal ladje. Vso zunanjščino poživljajo široke, za baročno obdobje značilne lizene, pilastri, profilirani podstrešni zidci in baročna okna s kovanimi mrežami.

Cerkev je krita z macesnovimi skodlami. Posebnost cerkve je bil z macesnovimi skodlami krit pristrešen talni zidec.

Notranjščino delijo bogato členjeni slopi v tri ladje. V cerkvi so križni oboki z oprogami. Tlak v cerkvi so črno – bele plošče.

Oprema v cerkvi je baročna – delo priznanih baročnih kiparjev Jožefa Holzingerja in Filipa Jakoba Strauba, v cerkvi pa je ohranjen tudi gotski Marijin kip iz leta 1510.

Glavni oltar je bil izdelan med leti 1770 in 1784. Dopolnjuje ga tabernakelj z adoranti ter figuralni skupni prosilcev na lokih obhoda ob glavnem oltarju (1770 – 1784) – gre za skupini klečečih molilcev, ki se obračajo k sv. Janez Nepomuku. Tabernakelj in skupini prosilcev sta Holzingerjevo delo.

Bogato izvedena baročna prižnica iz leta 1742 je Straubovo delo. Iz istega leta sta oba stranska oltarja, ki sta delo Holzingerja in Strauba. Sliki v stranskih oltarjih sta delo slikarja J. F. Fromillerja iz leta 1742. Intarzirane baročne klopi spadajo med kvalitetnejše primerke svojega časa. V cerkvi je ohranjenih tudi nekaj klopi iz cerkve dominikanskega samostana v Radljah, nekaj pa jih je tudi iz župnijske cerkve v Radljah.

Iz 19. stoletja so slike Križevega pota, dva oltarja in neogotski ciborij.

Dva zgodnjebaročna oltarja v cerkvi sta bila prenešena iz cerkve sv. Martina v Spodnji Vižingi (tam sta bila to stranska oltarja), ki je bila porušena leta 1953 ob gradnji nove ceste. Desni stranski oltar je posvečen sv. Petru in Pavlu, levi pa Materi božji in sv. Jožefu.

V cerkvi je v niši ob stranskem oltarju ohranjen gotski kip Marije z detetom iz leta 1510, ki je bil izdelan v Lienhartovi delavnici iz Šentvida na Koroškem – torej gre za koroško delo iz okolice Beljaka ali Št. Vida, nekateri umetnostni zgodovinarji pa ga pripisujejo delavnici mojstra Lienharta Pambstela.

Na delu ostrešja je na tramu signiran in datiran nastanek strešne konstrukcije – mojster Mathias Maier iz Maribora, leta 1758.

Cerkev je vrhunski celostni spomenik baroka, zgrajen in opremljen v 18. stoletju. V notranjščini ga dopolnjuje kvalitetna kiparska, rezbarska in slikarska baročna oprema.

Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim , ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varovanje kulturnih, arheoloških, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik; - da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti; - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne in konstrukcijske zasnove, gabaritov, lege, in materialov; izjemoma je na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav in ob soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno spremeniti dele posameznih objektov v kvalitetnejše oz. bolj avtentično stanje ter spremeniti oziroma dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta; - pojavnost in oblikovanost zunanjščine (kot členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin lesene kritine (skodle), stavbno pohištvo z obstoječim okovjem, barve fasad z detajli; na talni zidec bi bilo potrebno ponovno namestiti macesnove skodle; - prepoved vseh posegov brez soglasja pristojne službe v zaščitene arhitekturne detajle: kamniti arhitekturni členi (kot npr. kamniti portali, okna, obočne sheme i.t.d.), oprema (gotski Marijin kip, baročni oltarji, prižnica, orgle, klopi, slike i.t.d.), morebitne predhodno še ohranjene plasti ometov in poslikav v notranjščini, barvo ostenja z detajli ter originalni tlak; - pri posegih za saniranje ali izboljšanje varovanih vrednot spomenika je možno posegati pod obstoječo hodno površino objekta oziroma v zemeljske plasti ob njegovi zunanjščini le ob obvezni zagotovitvi predhodne arheološke raziskave; - na spomenik in v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo in nosilci reklam; - omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov in dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika in njegovih spomeniških kvalitiet ter ne moti v njem odvijajoče dejavnosti.
Opis vplivnega območja:	<p>parc.št. *51, *56, osrednji del 1105, vzhodni del 1106, zahodni del 496, 497, 502/3, 502/4, vzhodni del 550/3, 563, 584/1, 585/3, 585/4, 585/5 k.o. Suhi vrh</p> <p>Ob cerkvi sv. Janeza se nahaja tudi stara mežnarija (EŠD 8206). Okolica cerkve, ki leži na izjemni in vedutno izpostavljeni legi v prostoru in je akcent v pokrajini, je zaradi neprimerne pozidanosti v neposredni okolici (hiša in gospodarska poslopja) močno degradirana.</p>
Varstveni režim za vplivno območje:	<p>Za spomenik velja varstveni režim za vplivno območje, ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohranjanje prostorske integritete, pričevalnosti in dominantnosti spomenika, - ohranjanje tradicionalne rabe, prostorskih razmerij, značilnih vedut in pogledov, - prepoved posegov, ki imajo negativen vpliv na pojavnost in značaj spomenika v prostoru ali na njegovo materialno substanco, - preprečevanje sajenja neavtohtonih dreves in grmovnic in drugih ureditev, ki niso v skladu z značajem spomenika in prostora.
Merilo:	1:2880

EŠD: 8206

Ime enote: Št. Janž pri Radljah - Mežnarija

Hišna številka: Št. Janž pri Radljah 40

Lokacija: parc. št.: severni del *56 k.o. Suhi vrh

Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami: Ob cerkvi sv. Janeza se nahaja stara mežnarija, pretežno lesene gradnje. Stavba je delno podkletena (banjasto obokana klet), temelji so grajeni iz avtohtonega kamna. Pokriva jo visoka čopasta dvokapnica krita s »šintli«. Široke strešne napušče in lesene čelne zatrepe podpirajo izrazite tramovne zveze. Cimprane stene severnozahodne polovice hiše so prekrite z apnenimi ometi, poudarjenimi s šivanimi vogali in gladkimi obrobami okenskih odprtin, pod katerimi so s sondažnimi raziskavami ugotovljene še starejše, dekorativno oblikovane okenske obrobe. Pokončna okna so zamrežena z oblikovanimi kovanimi mrežami. Druga, jugovzhodna polovica hiše kaže odprto kladno konstrukcijo, okna so majhna, kvadratna, v širokih lesenih okvirjih. Na enem od oken se je ohranila izvorna, baročno oblikovana mreža. Vhod v vežo zapirajo izvorna enokrilna vrata v širokem lesenem podboju, z originalnim kovanim okovjem. Hiša ima lesene stropove in banjasto obokano kuhinjo. Mežnarija je izjemen spomenik kmečke arhitekture, z originalno tlorisno zasnovo, stavbnim pohištvom in drugimi arhitekturnimi elementi 18. in 19. stoletja. Zunanja podoba stavbe izraža njen gradbeni razvoj skozi daljše zgodovinsko obdobje.

Varstveni režim: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa varovanje vseh zgodovinskih, kulturnih, etnoloških, krajinskih, arhitekturnih, likovnih in drugih vrednot v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti:

- tlorisna in višinska zasnova stavbe (gabariti),
- originalno gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova,
- oblikovanost zunanjsčine (členitev fasad, portal, drugi fasadni detajli),
- funkcionalna zasnova notranjsčine in pripadajočega zunanjega prostora,
- originalno stavbno pohištvo in notranja oprema,
- likovni in dekorativni detajli notranjsčine in zunanjsčine,
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico,
- pojavnost, vedute in neposredno okolje, brez posegov v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno in nadometno infrastrukturo ter nosilci reklam.
- spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegove kulturne lastnosti,
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika,
- ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance,
- dovoljeni so posegi v spomenik, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njegove varovane vrednote ter posegi za povrnitev pomembnih spomeniških lastnosti (rekonstrukcija fasadnih detajlov, sanacija stanja),
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenika ob spoštovanju njegove posebne narave in družbenega pomena.

Merilo: 1:2880

EŠD:	8140
Ime enote:	Št. Janž pri Radljah – Razvaline gradu Mahrenberg
Lokacija:	parc.št. *108, osrednji del 1037/13 k.o. Suhi vrh
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Nad trgom Radlje so na robu strmih skalnatih pečin oz. na hribu Kamen (Stein) ohranjene ostaline nekdanjega gradu, ki se v šentpavelski listini omenja med leti 1193 in 1220 kot »Castrum ad lapidem«. Grad je v literaturi imenovan tudi kot Stari grad, grad Siegfrieda Marenberškega in kot Trušenjski grad.</p> <p>V 12. stoletju je grad na šentpavelski zemlji brez privoljenja samostana pozidal Albert Trušenjski. Leta 1216 se Albert Trušenjski imenuje Mahrenberški, leta 1251 pa se grad prvič omenja kot grad Mahrenberg. Albertov sin Siegfried Mahrenberški je leta 1251 grad vrnil šentpavelskemu samostanu in si ga dal nato od samostana podeliti v zajem (fevd).</p> <p>Po gradu dobi postopoma še naselbina pod gradom ime Mahrenberg. Grad je v naslednji stoletjih zamenjal veliko lastnikov.</p> <p>Grad so v letih 1480 in 1532 razdejali Turki, grad so poškodovali tudi požari v letih 1574 in 1697. Po požaru leta 1697 gradu niso več obnavljali. Gosposčina se je preselila na obrobje trga v nekdanjo grajsko pristavo - danes dvorec Mahrenberg.</p> <p>Romanski grad, pozidan na poligonalni talni ploskvi je v tlorisu razvaline še viden. Sestavljali naj bi ga romanska dvonadstropna stavba obodnega tipa z dvema stolpoma. Prvotno stavbo so v gotiki povišali, v renesansi je bilo dozidano obsežno predgradje.</p> <p>Nekdanjo podobo gradu oz. njegovega jedra lahko razberemo iz risbe Johanna Clobucciaricha iz leta 1603 in nekaterih mlajših upodobitev.</p> <p>V letih 2012 in 2013 so bile urejene in zavarovane dostopne poti, izvedena je bila premostitev jarka, sanacija najbolj ogroženih razvalin, ureditev brežine ter ureditev razgledne terase.</p> <p>Razvaline nekdanj pomembnega grajskega objekta, ki je bil raščena arhitektura od romanike do renesanse, so prostorska dominantna nad trgom.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varovanje kulturnih, arheoloških, arhitekturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik; - da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti; - prepoved vseh posegov v zaščitene arhitekturne detajle in značilno plastovitost gradnje; - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne in konstrukcijske zasnove, lege in materialov; izjemoma je na osnovi predhodnih raziskav in ob soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno spremeniti dele posameznih objektov v kvalitetnejše oz. bolj avtentično stanje ter spremeniti oz. dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta,

- varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;
- zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, ohranja se vsebinski in prostorski kontekst najdišča;
- na območju spomenika se z gozdom gospodari na tradicionalni način, prepovedana je gradnja novih gozdnih cest in vlak, prepovedano je izkopavanje panjev in skal, prepovedan je golosek, prepovedan je dostop z motornimi vozili, razen za potrebe tradicionalnega gospodarjenja;
- na območju razvalin je prepovedano odkopavati, zasipavati ali drugače posegati v teren;
- nepooblaščenim osebam je prepovedano uporabljati iskalce kovin in pobirati arheološke najdbe;
- v zemljišča se posega le izjemoma in sicer v procesu znanstvenega proučevanja, v primeru saniranja in vzdrževanja ostalin ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa, v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno arheološko raziskavo s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;
- prezentirane ostaline morajo biti redno vzdrževane in poškodbe sproti sanirane, na območju ostalin morata biti zagotovljena redna košnja in preprečevanje zaraščanja. Če se poseg, ki je v interesu znanstvenega proučevanja, opravlja na deloma že prezentirani lokaciji, mora posegu slediti prezentacija odkritega z ustreznimi konservatorsko – restavratorskimi materiali in metodami. Stroški prezentacije morajo biti v tem primeru predvideni in jasno razpoznavni del raziskav.

Merilo:

1:2880

EŠD:	3509
Ime enote:	Vuhred – Cerkev sv. Lovrenca
Lokacija:	parc.št. 133/3 k.o. Vuhred
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Današnja neogotska cerkev je bila leta 1884 zgrajena na temeljih njene predhodnice iz konca 17. stoletja (1688 – 1701), ki naj bi bila postavljena kot zaobljuba proti kugi. Cerkev so opremili z opremo iz opuščene samostanske cerkve v Radljah. To cerkev so podrli leta 1883 in že naslednje leto je bila zgrajena nova cerkev. Za novo cerkev in njeno poslikavo je največ darovala družina vuhreškega veleposestnika Franca Pahernika (o tem govori tudi napis nad vhodom v zakristijo). Gradnjo je izvedel zidarski mojster Giacomo Macuglio iz Italije.</p> <p>Cerkev je enoladijska, z visoko ladjo in nižjim prezbiterijem in zvonikom ob njem. Ladjo in prezbiterij obstopajo visoki stopnjevani oporniki. Na ladji in prezbiteriju je opečna streha, na zvoniku pločevinasta. Fasade členijo visoka šilasto zaključena okna in šilasto oblikovan in poudarjen vhod v cerkev z lesenimi vratnicami. Nad vhodom v cerkev je napis: Veni viator! Ecce tabernaculum Dei! (Pridi popotnik! Glej hišo živega Boga!). Kronogram nam daje letnico 1884.</p> <p>V cerkvi je križno rebrast obok. Tlak v cerkvi so črno – bele plošče. Poslikava v notranjščini, ki prikazuje prizore iz življenja zavetnika cerkve sv. Lovrenca je delo italijanskega slikarja iz Padove Jakoba Brolla iz leta 1892. Oprema v cerkvi je sočasna - glavni oltar sv. Lovrenca, stranska oltarja sv. Marije in sv. Jožefa ter v Križevi kapeli Križev oltar. Križev pot je iz leta 1885.</p> <p>Cerkev je izjemen celostni spomenik iz obdobja historičnih slogov in skupaj z baročnim župniščem predstavlja kvalitetno ambientalno celoto.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim , ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik; - da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti; izjemoma je - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne in konstrukcijske zasnove, gabaritov, lege in materialov; izjemoma je na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav in ob soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno spremeniti dele posameznih objektov v kvalitetnejše oz. bolj avtentično stanje ter spremeniti oziroma dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta; - pojavnost in oblikovanost zunanjščine (kot členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, stavbno pohištvo z obstoječim okovjem, barvo fasad z detajli; - prepoved vseh posegov brez soglasja pristojne službe v zaščitene arhitekturne detajle: kamniti arhitekturni členi (kot npr. portali, okna, obočne sheme i.t.d.), poslikavo zunanjščine (arhitekturno poslikavo), oprema (neogotski oltarji, orgle, i.t.d.), poslikava, morebitne predhodno še ohranjene plasti ometov in poslikave v notranjščini, originalen tlak, ter barvo ostenja z detajli; - pri posegih za saniranje ali izboljšanje varovanih vrednot spomenika je

	<p>možno posegati pod obstoječo hodno površino objekta oziroma v zemeljske plasti ob njegovi zunanjsčini le ob obezni zagotovitvi predhodne arheološke raziskave;</p> <p>- na spomenik in v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo in nosilci reklam;</p> <p>-omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitnih elementov in dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika in njegovih spomeniških kvalitiet ter ne moti v njem odvijajoče dejavnosti.</p>
Opis vplivnega območja:	<p>parc.št. 130, 133/2, 133/4, jugovzhodni del 134/1, 149, 154/1, 688/3 k.o. Vuhred</p> <p>Župnišče ob cerkvi je kamnita zidana vrhkletna stavba, pokrita s simetrično opečno streho. Zgrajeno je bilo okoli leta 1791 v baročni tradiciji. Fasade členijo gladki pilastrski poudarki, šivani robovi, ušesaste okenske obrobe ter mejni in podstrešni zidci. Klet in deloma pritličje sta obokana. Z nenačrtno obnovo notranjščine in kompletno zamenjavo izvirnega stavbnega pohištva je župnišče v začetku 21. stoletja izgubilo pomembne stavbne detajle, ki so ga opredeljevali v času in prostoru. Ob župnišču stoji delno zidano, delno leseno nekdanje gospodarsko poslopje.</p>
Varstveni režim za vplivno območje:	<p>Za spomenik velja varstveni režim za vplivno območje, ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohranjanje prostorske integritete, pričevalnosti in dominantnosti spomenika, - ohranjanje tradicionalne rabe, prostorskih razmerij, značilnih vedut in pogledov, - prepoved posegov, ki imajo negativen vpliv na pojavnost in značaj spomenika v prostoru ali na njegovo materialno substanco, - preprečevanje sajenja neavtohtonih dreves in grmovnic in drugih ureditev, ki niso v skladu z značajem spomenika in prostora.
Merilo:	1:1000

EŠD:	8212
Ime enote:	Vuhred –Domačija Novak
Hišna številka:	Vuhred 72
Lokacija:	parc. št.: 303/1, 303/3, zahodni del 304, 349/3 k.o. Vuhred
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>V starem vaškem jedru Vuhreda sta se na Novakovi domačiji od prvotnega stavbnega fonda v dokaj izvirni podobi ohranili le pritlična, delno lesena delno zidana stanovanjska hiša in zidana kašča.</p> <p>Podolžno oblikovana hiša stoji s čelno fasado pravokotno na cesto. Pokriva jo visoka simetrična dvokapnica z opečno kritino. vzdolž vhodno fasado poteka širok strešni napušč. Delno lesena delno zidana hiša ima dve banjasto obokani kleti z zunanjima vhodoma. Bivalni del je tradicionalno tlorisno razporejen, kuhinja in shramba sta obokani. V veliki »hiši« v lesenem delu stavbe poteka čez strop lesen hišni tram. Nad mizo v kotu je na stropu štukatura v obliki rozete. Prostor ima ohranjeno tudi staro stavbno pohištvo. Na zidanem delu stavbe so deloma spremenjene stavbne odprtine. Pripadajoča kašča je v celoti kamnite gradnje in je nepodkletena. Pritlično, kvadratno oblikovano stavbo pokriva opečna dvokapna streha z lesenimi čelnimi zatrepji. Kamnit vhodni portal je segmentno zaključen, nad njim se v steni nahaja letnica 1840. Enoten notranji prostor s treh strani odpirajo manjše zamrežene okenske odprtine. Strop je lesen, z odprtino in stopnicami do podstrešja.</p> <p>Stavbi, ki sta zadnji preostanek značilne kmečke arhitekture 19. stoletja v danes urbaniziranem delu naselja, sta stvarni dokument bivalne kulture in načina življenja nekdanjega, povsem agrarnega vaškega jedra.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa varovanje vseh zgodovinskih, kulturnih, etnoloških, krajinskih, arhitekturnih, likovnih in drugih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tlorisna in višinska zasnova stavb (gabariti), - originalno gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova, - oblikovanost zunanjsčine (členitev fasad, portali, drugi fasadni detajli), - funkcionalna zasnova notranjščin in pripadajočega zunanjega prostora, - originalno stavbno pohištvo in notranja oprema, - likovni in dekorativni detajli notranjščin in zunanjščin, - komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico, - pojavnost, vedute in neposredno okolje, brez posegov v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno in nadometno infrastrukturo ter nosilci reklam. - spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegove kulturne lastnosti, - spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika, - ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance, - dovoljeni so posegi v spomenik, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njegove varovane vrednote ter posegi za povrnitev pomembnih spomeniških lastnosti (originalne stavbne odprtine in stavbno pohištvo dela kmečke hiše, sanacija stanja obeh objektov),

- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenika ob spoštovanju njegove posebne narave in družbenega pomena.

Merilo:

1:1000

EŠD: **18300**

Ime enote: **Vuhred –Pogačnikovo**

Hišna številka: Vuhred 141

Lokacija: parc. št.: 115/1, 115/2, 115/3, 115/4, 115/5, 115/6, severni del 116/4, 116/5, osrednji del 684/5, jugovzhodni del 684/6, zahodni del 684/7 k.o. Vuhred

Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:

Sredi Vuhreda, zahodno od cerkve sv. Lovrenca, se ob cesti nahaja izjemen niz zidanih stavb iz prve četrtine 20. stoletja: stanovanjska hiša – vila, dvoje gospodarskih poslopij ter kozolec toplar, ki stoji na polju, južno od strnjene skupine. Gre za veleposestniški kompleks izvirnih stavb, ki so vse do danes ohranile oblikovne značilnosti in sodobne arhitekturne strukture iz časa svojega nastanka.

Vrhkletna stanovanjska hiša, zgrajena leta 1923, je oblikovana v slogu vile alpskega tipa. Zidano zunanjščino poudarjajo visok kamnit temelj, razgibana čopasta streha, leseni fasadni detajli, izrazito stavbno pohištvo, maltasta fasadna profilacija in drugi dekorativni elementi ostrejša in fasad. Notranjščina se ponaša s kakovostno ter izvirno stavbno opremo in pohištvom: leseni stenski opaži, stropovi in podi, lončene peči, svetila,...). Vila z vrtom je ograjena s starejšo žičnato ograjo med oblikovanimi kovinskimi stebrički.

Glavno gospodarsko poslopje predstavlja mogočna, vrhhlevna, v U oblikovana stavba, s podolžnim tlorisom postavljena ob brežino. Pritličje zavzemajo traverzno obokani hlevi, v nadstropju prevladuje senik, v L kraku je manjši bivalni del. Stavbo odlikuje nadstropna dvoriščna fasada s celostranskim gankom ter dekorativno oblikovanimi opečnimi mrežami na seniku. Drugo v nizu je manjše poslopje, z zidanimi vogali in lesenimi vmesnimi stenami. Oba objekta pokrivajo čopaste opečne strehe, zidane stene pa oblikuje vidna fasadna opeka.

Kozolec toplar je obsežna stavba s štirimi pari oken in opečno zidanimi vogali. Oblikujejo ga tradicionalni leseni elementi, pokriva ga opečna štirikapnica s širokimi napušči.

Ambiciozno zasnovan stavbni kompleks je z izvirnimi detajli notranjščine in zunanjščine izjemen dokument materialne in bivalne kulture začetka 20. stoletja. Predstavlja način življenja premožnih vaščanov, ki so imeli močan vpliv na gospodarski in družbeni razvoj svojega kraja v obdobju do druge svetovne vojne.

Varstveni režim:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa varovanje vseh zgodovinskih, kulturnih, etnoloških, krajinskih, arhitekturnih, likovnih in drugih vrednot v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti:

- tlorisna in višinska zasnova stavb (gabariti),
- gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova,
- oblikovanost zunanjščin (členitev fasad, portali, drugi fasadni detajli),
- funkcionalna zasnova notranjščin in pripadajočega zunanjega prostora,
- originalno stavbno pohištvo in notranja oprema,
- likovni in dekorativni detajli notranjščin in zunanjščin,
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico,
- pojavnost, vedute in neposredno okolje, brez posegov v prostor s

postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno in nadometno infrastrukturo ter nosilci reklam.

- spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegove kulturne lastnosti,
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika,
- ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance,
- dovoljeni so posegi v spomenik, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njegove varovane vrednote ter posegi za povrnitev pomembnih spomeniških lastnosti,
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenika ob spoštovanju njegove posebne narave in družbenega pomena.

Merilo:

1 : 1000

EŠD:	3301
Ime enote:	Zgornja Vižinga – Cerkev sv. Ilja
Lokacija:	parc.št. *13, 52/1, južni del 52/4 k.o. Zgornja Vižinga
Utemeljitev Razglasitve z varovanimi sestavlinami:	<p>Cerkev se prvič omenja v 13. stoletju - od te prvotne stavbe je verjetno ohranjen le južni portal. Glede na pisne vire naj bi cerkev tu stala že leta 1510 (lavantinski škof naj bi tega leta v cerkvi posvetil oltar). Sedanja cerkev je nastala okoli leta 1700 še v močni gotski tradiciji, obnovljena pa je bila v letih 1792 in po požaru leta 1834. Takrat je cerkev dobila današnjo podobo.</p> <p>Cerkev sestavljajo ladja, zvonik vzdan v vhodno fasado (nastal 1671), poligonalno zaključen prezbiterij in zakristija. Fasade so nečlenjene. Cerkev pokriva opečna kritina, na zvoniku pa je bakrena kritina. V cerkev vodita pokončno pravokoten portal v zahodni fasadi in polkrožen portal na južni fasadi – oba imata lesene vratnice.</p> <p>Na zahodni – vhodni fasadi cerkve je levo od portala vzdan rimski nagrobnik – nagrobna plošča za Gaja Julija Cisiaka iz druge polovice 1. stoletja (CIL III 5101). Nagrobna plošča iz belega pohorskega marmorja je bila odkrita leta 1827. Napisno polje je obdano s profilirano obrobo. Napis govori o tem, da so dali nagrobnik postaviti Gaju Juliju Cisiaku in njegovi ženi njuni otroci še za časa življenja. Družina je bila - glede na imena na nagrobniku - keltskega izvora, Cisiak pa je imel rimsko državljanstvo. Družina je živela ob rimski cesti, in se je verjetno z njo tudi preživljala (cisiacus pomeni lahek voz na dve kolesi – lahko je voze izdeloval, jih vozil ali pa je izviral iz kraja, kjer so take vozove izdelovali).</p> <p>Notranjščina cerkve je obokana – v ladji je križni obok, v prezbiteriju pa mrežast obok. Oprema cerkve je baročna – glavni oltar sv. Egidija (omenjen leta 1733) ter preprosta stranska oltarja sv. Apolonije in Srca Jezusovega. Baročni oltar sv. Martina iz leta 1738 so v to cerkev prinesli iz porušene cerkve sv. Martina v Spodnji Vižingi, ki je bila leta 1953 porušena zaradi gradnje nove ceste (v tej cerkvi je bil oltar sv. Martina glavni oltar). Oltar je bil po vsej verjetnosti izdelan v ivniški delavnici mojstra Jerneja Blumbergerja, pri katerem se je učilo veliko domačih (lokalnih) umetnikov.</p> <p>Cerkev je v današnji podobi povprečna arhitektura 19. stoletja, ki jo dopolnjuje in ji daje vrednost baročna oprema in rimski nagrobnik na zunanjščini.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim , ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varovanje kulturnih, arheoloških, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik; - da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti; izjemoma je - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne in konstrukcijske zasnove, gabaritov, lege in materialov; izjemoma je na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav in ob soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno spremeniti dele posameznih objektov v kvalitetnejše oz. bolj avtentično stanje ter spremeniti oziroma dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta; - pojavnost in oblikovanost zunanjščine (kot členitev objekta in fasad, oblika

in naklon strešin, stavbno pohištvo z obstoječim okovjem, barvo fasad z detajli;

- prepoved vseh posegov brez soglasja pristojne službe v zaščitene arhitekturne detajle: kamniti arhitekturni členi (kot npr. rimski nagrobnik, portali, okna, obočne sheme i.t.d.), oprema (baročni oltarji i.t.d.), morebitne predhodno še ohranjene plasti ometov in poslikave v notranjščini, ter barvo ostenja z detajli;

- pri posegih za saniranje ali izboljšanje varovanih vrednot spomenika je možno posegati pod obstoječo hodno površino objekta oziroma v zemeljske plasti ob njegovi zunanjščini le ob obvezni zagotovitvi predhodne arheološke raziskave;

- na spomenik in v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo in nosilci reklam;

-omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov in dostopnosti javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika in njegovih spomeniških kvalitiet ter ne moti v njem odvijajoče dejavnosti.

- pri kakršnikoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Merilo:

1:2880

Stavbe s parki ali vrtovi

EŠD:	4824
Ime enote:	Radlje ob Dravi – Dvorec Mahrenberg s parkom
Lokacija:	parc. št. 73/2, zahodni del 73/3, 73/4, 78, 79/1, 80, vzhodni del 895/2, 895/4 k.o. Radlje ob Dravi
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Konec 17. stoletja, ko je propadel stari grad na hribu Kamen, so v dolini iz nekdanje grajske pristave uredili t.i. Spodnji grad – danes dvorec Mahrenberg. Spodnji grad je takrat postal tudi sedež gospostva. Dvorec stoji na skalnem pomolu, ki ga je obtekal Radeljski potok, stoji tudi nad Dravsko cesto, nekdanjo srednjeveško »vio regio« (kraljevska pot). Postavitev dvorca na lokaciji v križišču nekdanjih srednjeveških in novoveških cest oz. ob pomembnih prometnih povezavah z antično tradicijo verjetno ni bila naključna (možnost za obrambo in pobiranje dajatev).</p> <p>Dvorec je nastal iz nekdanje grajske pristave, ki je pogorela 1649 in bila prezidana ob koncu 17. stoletja.</p> <p>Na upodobitvi Johannes Clobucciaricha iz začetka 17. stoletja (1601/5) je današnji dvorec prikazan kot dvo- in trinadstropna stavba s podkvasto zasnovo. Na upodobitvi G. M. Vischerja iz leta 1681 pa je dvorec prikazan kot dvonadstropna stavba, pokrita z dvokapno streho. Sestavljajo jo štirje trakti, ki oklepajo notranje dvorišče. V franciscejskem katastru iz leta 1825 je v tlorisni zasnovi dvorec prikazan kot objekt s podkvasto zasnovo, ki jo sestavljajo severni, vzhodni in zahodni trakt. Kompleks je obdajal grajski park. Na arhivskem načrtu iz leta 1828 pa na načrtu vzhodnega trakta ni več.</p> <p>Danes je dvorec nadstropna stavba v obliki črke L (ohranjena sta severni in zahodni trakt), ki jo pokriva strma opečna dvokapna čopasta streha. Arhitektonski členi so predelani, ohranjene so pritlične arkade v severnem traktu. V stavbo vodi mogočen renesančen portal iz peščenjaka iz leta 1666. Rustuciran portal se na vrhu zaključuje z ravno preklado, pod katero je niz triglifov in metop. Portal je bil verjetno pred ali po II. svetovni vojni prenešen iz radeljskega samostana. Nad portalom je marmorna plošča s profiliranim okvirjem. Na plošči sta grba gospodov Mahrenberških – grb Siegfrieda Mahrenberškega in opatinje samostana dominikank Marije Ivane Linzer.</p> <p>V pritličju so prostori obokani, v nadstropju ravni.</p> <p>Za natančnejšo stavnozgodovinsko analizo objekta bi bile potrebne temeljite konservatorsko-restavratorske analize stavbe substance.</p> <p>Dvorec obdaja park oblikovan v krajinskem slogu, ki je bil zasnovan v 18. stoletju. Rastlinski fond obsega med drugim več vrst jelke, duglazijo, klek, rdeči hrast, platano, rdečo bukev, tiso, zeleni bor, dob, rdeči bor idr. Glede na starost najstarejših dreves lahko domnevamo, da so iz časa druge polovice 19. stoletja. Kasnejše saditve so bile izvajane stihijsko. Razen eksotičnih dreves so dajale v preteklosti parku čar tudi cvetnice, ki so krasile gredice ob peščenih poteh. V prvi polovici 20. stoletja, ko so bili lastniki družina Suppanz (Zupanc), so v parku rasle vrtnice vzpenjalke, pušpan, rumene lilije in drugo cvetje. Ob dvorcu je bil postavljen tudi rastlinjak, v katerem so gojili cvetje. V parku je fontana – vodnjak okrogle oblike z vodometom in okroglim stebrom s štirimi izviri vode v</p>

oblaki ribjih glav. Na stebru stoji kip dečka z ribo v rokah.

Dvorec na izjemno premišljeno izbrani lokaciji predstavlja skupaj s parkom in gričem Kalvarije v neposredni bližini edinstveno ambientalno celoto ne samo v ožjem prostoru, ampak tudi na območju Slovenije.

Varstveni režim:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arheoloških, arhitekturnih, umetniških, vrtnoarhitekturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- da morajo biti vsi posegi v spomenik in okolico ter vsaka raba podrejeni ohranjanju, varovanju in valoriziranju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne in konstrukcijske zasnove, gabaritov, lege, in materialov;
- prepoved vseh posegov v zaščitene arhitekturne detajle: kamniti arhitekturni členi (kot npr. portali, marmorna plošča nad glavnim portalom, okenske obrobe ipd.), tlaki, stavbno pohištvo z okovjem, štukaturni okras, obočne sheme itd.;
- pojavnost in oblikovanost zunanjsčine (kot členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, fasadni detajli itd.);
- ohranjati se mora vse naravne sestavine, ki so vključene v kompozicijo parka (vegetacija, relief) in grajene sestavine (zidovi, ograje, stopnišča itd.);
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem (ob njem) odvijajoče se dejavnosti;
- na spomenik in v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo in nosilci reklam;
- pri kakršnih koli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjsčini, so obvezne predhodne arheološke raziskave,
- varovanje vrtno zasnove (oblike, strukture in velikosti);
- varovanje grajenih sestavin vrtno zasnove;
- varovanje vseh naravnih sestavin vrta (rastlin/dreves, reliefa);
- pogledov na vrt iz širšega prostora (nepozidanost sosednjih parcel);
- varovanje rastiščnih razmer, ki so potrebne za obstoj in rast rastlin;
- obstoječim objektom v varovanem območju in njegovi neposredni bližini ni dopustno spreminjati velikosti in oblike brez soglasja pristojne službe;
- gradnja infrastrukture in drugih novih objektov v območju vrta in njegovi neposredni bližini ni sprejemljiva.

Merilo:

1:1000

Spominski objekti ali kraji

EŠD:	8222
Ime enote:	Radlje ob Dravi – Grob borca za severno mejo
Lokacija:	severni del parc. št. 483 k.o. Radlje ob Dravi
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Na Radeljskem pokopališču je grob z nagrobnikom iz granita, posvečen borcu za severno mejo Matiji Gladu, naredniku Koroškega planinskega peš polka, ki je padel 8. maja 1919 v bojih za Dravsko dolino.</p> <p>Leta 1922 so na pobudo in s sredstvi društva Narodna obramba postavili preprost nagrobnik borcu za severno mejo Matiji Gladu.</p> <p>Na nagrobniku je napis: MATIJA GLAD narednik slov. plan. polka rojen 1890 v Brezniku na Kranjskem, padel za svobodo Dravske doline 8. maja 1919 Slava mu!</p> <p>V letih 1919-1920 so potekali boji za osvoboditev naše severne meje in mnogo prostovoljcev generala Maistra in Franja Malgaja je podlo v bojih vzdolž te meje. Spomenik padlemu borcu je hkrati tudi pomnik teh odločilnih bojev ter končne priključitve Dravske doline k novi državi.</p>
Opis varstvenega režima:	<ul style="list-style-type: none"> - trajno varovanje in ohranitev kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih, zgodovinskih in krajinskih vrednot spomenika v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik; - podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in vzdrževanju varovanih spomeniških lastnosti; - prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin spomenika, ki so ovrednotene kot del spomenika; - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege in materialov;
Merilo:	1:1000

EŠD:	8162
Ime enote:	Radlje ob Dravi - Kalvarija
Lokacija:	parc.št. 66, 67, 68, 69, 70/1 k.o. Radlje ob Dravi
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Na skalnem griču, severovzhodno od parka in dvorca Mahrenberg se nahaja t.i. radeljska oz. mahrenberška Kalvarija. Ob poti od parka se po pobočju do vrha griča Kalvarija nahajajo baročne kamnite plastike v naravni velikosti, ki predstavljajo posamezne postaje Križevega pota. Na izravnavi na vrhu griča je kamnito obzidje s stopniščema, kjer stoji osrednji prizor Kalvarije - skupina Križanja. Ob Križanem stojita kipa Marije in Janeza Evangelista. Ob poti od parka pa do vrha griča stojijo še naslednje kamnite plastike: Kristus, ki nosi križ, Kristus, kronan s trnjem, Bičanje (Kristus ob stebru) in Kristus na Oljski gori. Križev pot naj bi dale postaviti radeljske dominikanke. Kipi so nastali v dveh fazah in so pripisani delavnci graškega kiparja Janeza Jakoba Schoya in njegovega krušnega očeta Franca Krištofa Reissa. Delo Reissa so figure Kristusa na Oljski gori, Kronanega Kristusa in Bičanega Kristusa ter Kristusa, ki nosi križ in so nastale pred letom 1711. Marija in Janez Evangelist iz skupine Križanja pa sta pripisana Schoyu in sta nastala po letu 1711. V kipih se odražajo vplivi severnih baročnih graških pobud. Nastanek Kalvarije lahko umestimo med letoma 1689 in 1726, ko je samostan vodila priorica Katarina Suzana baronica Grotta. Gradbena dela je vodil kapucin italijanskega rodu Jožef iz Ponne v Lombardiji. Kip Križanega je iz novejšega časa – verjetno iz začetka 20. stoletja. V skalo vzpetine nasproti kronanega Kristusa je vzdana kamnita plošča z napisom, ki priča o eni od obnov. Sestavni del kompozicije so tudi lesene molilne klopi, ki so postavljene pred vsako postajo Križevega pota. Na Visherjevi veduti iz leta 1681 je upodobljena starejša postavitev s skupino Križanja na najvišji točki vzpetine. To starejšo kompozicijo, katere časa nastanka ni več mogoče določiti, so v začetku 18. stoletja nadomestili z današnjo zasnovo. Ureditev je posnemala pokrajino v Sveti deželi – golo pokrajino z vzpetinami, zato je bila okolica Kalvarije v preteklosti neporaščena, kar je videti tudi na starejših fotografijah.</p> <p>Kalvarija, ki je nastala kot naročilo samostana dominikank ima izjemno pomembno kulturno – zgodovinsko vrednost. Skupaj z dvorcem in samostanom tvori kvalitetno ambientalno celoto. Kipi so vrhunsko delo kiparjev Franca Krištofa Reissa in Janeza Jakoba Schoya, katerih dela spadajo med vidnejše kiparske stvaritve na slovenskem Štajerskem konec 17. in v prvi tretjini 18. stoletja.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik; - da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti; - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja postavitve kompozicije, lege, in materialov; - podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in vzdrževanju varovanih spomeniških lastnosti;

- prepoved predelav vseh likovnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika (kipi s podstavki, lesene molilne klopi, obzidje s stopniščem, skupino kipov znotraj obzidja ipd.);
- prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, razen vzdrževalnih posegov;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitnih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in njegovih spomeniških kvalitiet;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam,
- zaradi varovanja pojavnosti spomenika je potrebno ohranjati njegovo neposredno bližino neporaščeno (redna košnja trave);
- varovanje zasnove (oblike, strukture in velikosti);
- varovanje grajenih sestavin zasnove (obzidje s stopniščem);
- varovanje vseh naravnih sestavinobmočja (rastlin/dreves, reliefa);
- pogledov na območje iz širšega prostora (nepozidanost sosednjih parcel);
- varovanje rastiščnih razmer, ki so potrebne za obstoj in rast rastlin;
- gradnja infrastrukture in drugih novih objektov v območju in njegovi neposredni bližini ni sprejemljiva.

Merilo:

1:1000

EŠD:	8160
Ime enote:	Radlje ob Dravi – Marijino znamenje
Lokacija:	skrajni zahodni del parcele 592/1 k.o. Radlje ob Dravi
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Figuralno znamenje je bilo izdelano po naročilu radeljskih dominikank in je prvotno stalo pri dominikanskem samostanu. Po razpustitvi samostana konec 18. stoletja, so znamenje prenesli v trg k poslopju nekdanjega rotovža (1783), nato pa v zadnji tretjini 20. stoletja (1978/1979) na današnje mesto ob cerkev sv. Mihaela.</p> <p>Baročno kamnito znamenje sestavljajo stopničast podstavek s figuralno skupino in visok steber s kipom Marije na vrhu. Širok podstavek s svetniškima kipoma (sv. Jakob in svetnik z okrašeno ovalno kartušo) nosi z volutami okrašeno podnožje okroglega stebra s kipom stoječe Marije z detetom. Na podnožju stebra sta nekoč stali tudi dve vazi, ki sta sedaj na tleh. Pred podstavkom na dveh ločenih slopih stojita sv. Dominik, ustanovitelj dominikanskega reda in Siegfried Mahrenberški, ustanovitelj dominikanskega samostana. Na vrhu stebra stoji kip Marije z detetom – verjetno upodobitev Marije kraljice. Celotna kompozicija je umeščena na podest, do katerega vodijo stopnice in je obdano z nizko kovano ograjo z dvema svetilkama.</p> <p>Avtorstvo znamenja ni ugotovljeno, vsekakor pa je znamenje visoko kvalitetno delo štajerskega kiparstva v času baroka. Prav tako so datacije znamenja različne – v literaturi je datirano ali med leti 1760 – 1783 ali pa se kipi datirajo v začetek 18. stoletja, podstavek in steber pa v obdobje konca 18. stoletja.</p> <p>V Sloveniji je iz obdobja baroka ohranjeno več Marijinih znamenj, ki jim je skupen osrednji del s figuro Marije na stebru. Znamenje v Radljah pa je eno izmed redkih ohranjenih tovrstnih znamenj z več kipi. Po kompoziciji je podobno mariborskemu kužnemu znamenju. Znamenje ima tudi velik zgodovinski pomen, saj je zapuščina dominikanskega samostana, ki je več kot pol tisočletja pomembno soustvarjal zgodovino tega območja. Znamenje tudi pomembno sooblikuje prostor, v katerem stoji.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik; - da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti; - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne in konstrukcijske zasnove, gabaritov, lege, in materialov; izjemoma je na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav in ob soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno spremeniti oziroma dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta; - podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in vzdrževanju varovanih spomeniških lastnosti; - prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin, ki so ovrednotene kot del spomenika – podstavek, steber, kipi, ograja, vaze, svetilke ipd; - prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tloris, gabarite znamenja, razen vzdrževalnih posegov; - omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter

dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in njegovih spomeniških kvalitiet;

- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam,
- zaradi varovanja pojavnosti spomenika je potrebno ohranjati njegovo neposredno bližino neporaščeno (redna košnja trave).

Merilo:

1:1000

EŠD:	8223
Ime enote:	Radlje ob Dravi – Partizansko grobišče na pokopališču
Lokacija:	parc.št. južni del 481 k.o. Radlje ob Dravi
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Na pokopališču v Radljah je v skupnem grobu s spominsko ploščo pokopanih 20 borcev za padlih med II. svetovno vojno. Leta 1954 so postavili skupni grob v spomin domačim in neznanim borcem padlim na tem območju v času druge svetovne vojne.</p> <p>Napis na nagrobniku:</p> <p>IN KO BO KLADIVO UDARJALO TRDI TAKT V SRCIH, TIHO PODZEMNO ZVENEL OB TOVARIŠKIH GLAS MRTVIH! NE POZABITE NAS! TU ZADNJI JE DOM PADLIH V BORBI ZA OSVOBODITEV NAŠE DOMOVINE DEVETNAJST BORCEV IN ENE TALKE. 1941 – 1945.</p> <p>Preprosto spominsko znamenje in grobnica je pomnik teh dogodkov.</p>
Opis varstvenega režima:	<ul style="list-style-type: none"> - trajno varovanje in ohranitev kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih, zgodovinskih in krajinskih vrednot spomenika v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti - podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in vzdrževanju varovanih spomeniških lastnosti; - prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin spomenika, ki so ovrednotene kot del spomenika; - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege in materialov;
Merilo:	1:1000

EŠD:	8161
Ime enote:	Radlje ob Dravi – Znamenje pri dvorcu
Lokacija:	južni del parc. št. 72/8 k.o. Radlje ob Dravi
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Slošno znamenje v baročni maniri – t.i. »Zmorkovo kapelico« naj bi v zahvalo za posvojenega otroka v bližini svoje nekdanje hiše leta 1878 dala postaviti Anton in Marija Zmork. Kasneje je družina znamenje podarila marenberškemu (radeljskemu) trgu. Znamenje je bilo predstavljeno leta 1978 iz svoje prvotne lokacije zaradi gradnje obvoznice. Znamenje kvadratnega tlorisa členijo polkrožne poslikane niše, pokrito je s strmo skodlasto streho.</p> <p>Tipično koroško znamenje dopolnjuje kulturnozgodovinsko podobo obravnavanega okolja v dojemaju časa in prostora in kot tako v materialni podobi odseva doživljanje življenja, ter vsega kar je bilo povezano s tedanjo tradicijo in običaji.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik; - da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti; - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne in konstrukcijske zasnove, gabaritov, lege, in materialov; izjemoma je na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav in ob soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno spremeniti oziroma dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekt; - podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in vzdrževanju varovanih spomeniških lastnosti; - prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin (ometov, poslikav, kritine), ki so ovrednotene kot del spomenika; - prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tloris, gabarite znamenja, razen vzdrževalnih posegov; - omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in njegovih spomeniških kvalitet; - na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam, - zaradi varovanja pojavnosti spomenika je potrebno ohranjati njegovo neposredno bližino neporaščeno (redna košnja trave).
Merilo:	1:1000

EŠD:	8164
Ime enote:	Remšnik – Krivčeva kapelica
Lokacija:	parc.št. *39/2 k.o. Remšnik
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	Baročno oblikovana kapela zaprtega tipa ima pred vhodom vežico, ki se na treh straneh odpira s polkrožno sklenjenimi loki. Pod skodlasto streho teče konkaven venec. Fasade členi polkrožen vhod z lesenimi vratnicami in polkrožni okenski odprtini ob straneh. Notranjščina je obokana, tlak je opečen. V kapeli je Marijin kip. Kapela je primer baročno oblikovane kapele z vežo, nastala je verjetno v 19. stoletju. S svojo lokacijo dopolnjuje kulturnozgodovinsko podobo kraja.
Varstveni režim:	Za spomenik velja varstveni režim, ki določa: <ul style="list-style-type: none"> - varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik; - da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti; - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne in konstrukcijske zasnove, gabaritov, lege, in materialov; izjemoma je na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav in ob soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno spremeniti oziroma dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekt; - podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in vzdrževanju varovanih spomeniških lastnosti; - prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin (ometov, poslikav, kritine, kipov), ki so ovrednotene kot del spomenika; - prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tloris, gabarite znamenja, razen vzdrževalnih posegov; - omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitnih elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in njegovih spomeniških kvalitiet; - na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam; - zaradi varovanja pojavnosti spomenika je potrebno ohranjati njegovo neposredno bližino neporaščeno (redna košnja trave).
Merilo:	1:2880

EŠD:	8148
Ime enote:	Sv. Trije Kralji – Pernatova kapelica
Lokacija:	jugovzhodni del parcele parc. št. 354/1 k.o. Brezovec
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Kapelica stoji v sklopu domačije Pernat, na razgledni legi pod domačijo. Kapelica iz 19. stoletja je pravokotnega tlorisa, pokriva jo pločevinasta dvokapna streha. Fasade na vseh štirih straneh členijo segmentno zaključene fasadne niše. Vzhodna niša je globlja, v njej je leseno razpelo in skupina sv. Treh kraljev, sv. Florijan in sv. Škof.</p> <p>Pernatova kapela je bila postavljena leta 1865 skupaj s hišo na Pernatovi kmetiji. Zgradil naj bi jo takratni lastnik Moser Lorenz, kipi v kapeli pa naj bi bili delo Lorenza Lorencija iz domačije Lanz na Sv. Treh Kraljih.</p> <p>Kapela stoji na razgledni točki pod kmetiji, njena arhitektura pa tvori z rustikalnimi kipi kvalitetno celoto.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik; - da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti; - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne in konstrukcijske zasnove, gabaritov, lege, in materialov; izjemoma je na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav in ob soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno spremeniti oziroma dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekt; - podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in vzdrževanju varovanih spomeniških lastnosti; - prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin (ometov, poslikav, kritine, kipov), ki so ovrednotene kot del spomenika; potrebno bi bilo namestiti primernejšo kritino za to območje; - prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tloris, gabarite znamenja, razen vzdrževalnih posegov; - omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitениh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in njegovih spomeniških kvalitet; - na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam; - zaradi varovanja pojavnosti spomenika je potrebno ohranjati njegovo neposredno bližino neporaščeno (redna košnja trave).
Merilo:	1:2880

EŠD

8169

Ime enote:

Št. Janž pri Radljah – Grajfova kapelica

Lokacija:

vzhodni del parcele parc. št. 502/1 k.o. Suhi vrh

Utemeljitev
razglasitve z varovanimi
sestavlinami:

Ob nekdanji poti k cerkvi sv. Janeza Nepomuka stoji kapela zaprtega tipa s polkrožnim oltarnim zaključkom z okroglim okencem, polkrožnim podstrešnim vencem in skodlasto dvokapno streho. V kapelico vodi sedlasto oblikovan vhod z lesenimi vratnicami. Notranjščina je banjasto obokana, v njej stoji na oltarni menzi razpelo s Križanim. Baročna kapela stoji ob lipi in kvalitetno dopolnjuje ambient bližnje baročne cerkve.

Varstveni režim:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne in konstrukcijske zasnove, gabaritov, lege, in materialov; izjemoma je na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav in ob soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno spremeniti oziroma dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in vzdrževanju varovanih spomeniških lastnosti;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin (ometov, poslikav, kipov, skodlaste kritine), ki so ovrednotene kot del spomenika;
- prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tloris, gabarite znamenja, razen vzdrževalnih posegov;
- omožanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in njegovih spomeniških kvalitet;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;
- zaradi varovanja pojavnosti spomenika je potrebno ohranjati njegovo neposredno bližino neporaščeno (redna košnja trave).

Merilo:

1:2880

EŠD:	8226
Ime enote:	Št. Janž pri Radljah – Župankova domačija s spominskim obeležjem
Lokacija:	parc. št. *92, 92, 908/1, 909/1, 909/3, 909/4, 909/5, 915/14, 933, 935 k.o. Suhi vrh
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Oborožene sile nemškega okupatorja so v drugi polovici novembra 1944 izvedle ofenzivo na območju Kozjaka proti Lackovemu odredu. Skupina partizanov 3. bataljona Lackovega odreda je 23. novembra 1944 prenočila na domačiji p.d. Župank, ko jih je nenadoma obkolila in napadla močnejša nemška enota.</p> <p>V spomin na sedem padlih partizanov, ki so padli v boju, je leta 1983 takratna organizacija Zveze borcev Občine Radlje ob Dravi ob domačiji postavila spomenik – na visokem kamnitem podstavku stoji bronasta figura partizana (avtor akd. kipar Viktor Gojkovič). Na pročelju nekdanje domačije so grafitni reliefi, ki prikazujejo nemški napad na domačijo.</p> <p>Leta 1984 so v hiši Župankove domačije v sodelovanju s takratnim Koroškim pokrajinskim muzejem revolucije odprli tudi stalno muzejsko zbirko o zgodovini osvobodilnega gibanja na območju Kozjaka in o Lackovem odredu. Zaradi dotrajanosti je bila muzejska zbirka leta 2008 odstranjena, razstavne prostore pa od takrat uporablja Koroški pokrajinski muzej, Muzej Radlje ob Dravi za predstavitve občasnih razstav.</p> <p>Celotno spominsko območje, katerega sestavljajo kvalitetena likovna dela ter ohranjena domačija, predstavlja pomemben memorialni pomnik na dogodke med II. svetovno vojno.</p>
Opis varstvenega režima:	<ul style="list-style-type: none"> - trajno varovanje in ohranitev kulturnih, umetnostnih, arhitekturnih, likovnih, zgodovinskih in krajinskih vrednot spomenika v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik; - podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in vzdrževanju varovanih spomeniških lastnosti; - prepoved predelav vseh sestavnih delov in likovnih prvin spomenika, ki so ovrednotene kot del spomenika; - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin spomenika po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege in materialov;
Merilo:	1:2880

EŠD:	18289
Ime enote:	Vuhred – Pahernikova kapela
Lokacija:	zahodni del parcele parc. št. 1158 k.o. Planina
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Na pokopališču v Vuhredu stoji mogočna klasicistična nagrobna kapela veleposestniške rodbine Pahernik iz leta 1888.</p> <p>Kapela ima pravokoten tloris, pokrita je z dvokapno pločevinasto streho. V trikotnem zaključku je naslikan angel z napisnim trakom z napisom RESVRRECTIO.</p> <p>V notranjščini so nagrobniki in kip Jezusa, ki nosi križ. Kapela je obdana s kovano ograjo.</p> <p>Mogočna in kvalitetno oblikovana kapela je pomembna tudi kot spomenik rodbine Pahernik.</p> <p>Slovensko zavedna in napredna rodbina Pahernik iz Vuhreda je pomembno prispevala k razvoju Vuhreda in Radelj z okolico, Dravske doline in Pohorja na vseh področjih življenja - od gospodarskega, narodnostnega, kulturnega, socialnega do političnega. Pahernikovi so bili pomembni in premožni veleposestniki, v lasti so imeli obsežne gozdove na Pohorju. Z njimi so zgljedno gospodarili, se ukvarjali z žagarstvom, lesno trgovino, prevozom lesa s splavi in šajkami po Dravi, električno oskrbo, pa tudi s hmeljarstvom, sadjarstvom in drugimi dejavnostmi. V narodnostno mešanem obmejnem območju so kot zavedni Slovenci prispevali h krepitvi slovenstva in kulturnega življenja. Podpirali so delovanje raznih društev in darovali denar za cerkve, domove, šole, otroke, dijake, študente in druge, pomoči potrebne ljudi.</p> <p>Nagrobna kapela rodbine Pahernik ima poleg arhitekturnega tudi izjemen zgodovinski pomen - saj gre za eno najpomembnejših rodbin v tem delu Dravske doline.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik; - da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti; - prepoved vseh posegov v zaščiteni namembnost, tloris, gabarite znamenja, razen vzdrževalnih posegov; - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvorne tlorisne in konstrukcijske zasnove, gabaritov, lege, in materialov; izjemoma je na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav in ob soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno spremeniti oziroma dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekt; - podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in vzdrževanju varovanih spomeniških lastnosti; - prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin (ometov, poslikav, kritine, nagrobnikov, kipa, ograje ipd.), ki so ovrednotene kot del spomenika; - omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in njegovih spomeniških kvalitet; - na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam - zaradi varovanja pojavnosti spomenika je potrebno ohranjati njegovo neposredno bližino neporlašeno (redna košnja).
Merilo:	1:2880

EŠD:

8175

Ime enote:

Zgornja Vižinga – Kapelica na polju

Lokacija:

parc.št. *55/4, 281 k.o. Zgornja Vižinga

Utemeljitev

razglasitve z varovanimi sestavinami:

Kapelica stoji sredi polja, ki ga je davno prej prečila že rimska cesta. Postavljena je bila na razpotju cest, ki so vodile proti Dobravi in Vuhredu, proti Muti, na prelaz Radelj in na Št. Vid. Mimo kapele je v preteklosti vodila romarska pot do cerkve Device Marije na Kamnu.

Kapelica je nastala v začetku 19. stoletja, natančna letnica njene postavitve ni znana. Kapelica že od nekdaj pripadala Navšnikovi domačiji – virih se poimenuje Navšnikova ali pa Ternikova kapela.

Kapelica je zaprtega tipa, s polkrožno zaključenim oltarnim prostorom. Fasade so okrašene s polpilastri in venci. Nad trikotnim čelom vhodne fasade je zvonik. Kapelo pokriva opečna dvokapna streha. Ohranjene so prvotne lesene vratnice, dodane so še kovane vratnice. Ob vhodu je kamnita posoda za blagoslovljeno vodo.

Posebnost kapele je oltar z Božjim grobom v notranjščini kapele, ki je v slovenskem prostoru posebnost.

Varstveni režim:

Kapela je primer kvalitetnega sakralnega objekta iz konca 18. oz. začetka 19. stoletja. Njen izjemen ambient je poleg lipe (iz leta 1929) nekoč dopolnjeval še kozolec.

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arhitekturnih, umetniških in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- da morajo biti vsi posegi v spomenik in vsaka raba podrejeni ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v zaščiteni namembnost, tloris, gabarite znamenja, razen vzdrževalnih posegov;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne in konstrukcijske zasnove, gabaritov, lege, in materialov; izjemoma je na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav in ob soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno spremeniti oziroma dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in vzdrževanju varovanih spomeniških lastnosti;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin (ometov, poslikav, kritine, opreme, kamnite posode ipd.), ki so ovrednotene kot del spomenika;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in njegovih spomeniških kvalitet;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;
- zaradi varovanja pojavnosti spomenika je potrebno ohranjati njegovo neposredno bližino neporaščeno (redna košnja trave).

Merilo:

1:2880

Drugi objekti in naprave

EŠD:	8178
Ime enote:	Brezni Vrh – Landfridovo gospodarsko poslopje
Hišna številka:	Brezni Vrh pri 14
Lokacija:	južni del parc. št. 92/8 k.o. Brezni vrh

Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami: Na kmečki domačiji se je od starejših stavb ohranilo le obsežno, delno zidano, delno leseno gospodarsko poslopje iz 19. stoletja. Prekriva ga dvokapna streha, krita z eternitom (prvotna streha je bila čopasta, kritina s »šintli«). V pritličnem zidanem delu so obokani hlevi, v cimpranem delu nadstropja sta senik in prostor s klasično prešo. Južno stran nadstropja zavzema zidana, kapasto obokana kašča z originalnimi lesenimi vrati, pod njo se v nivoju hleva nahaja še obokana klet. V senik, kaščo on prešo so vhodi z zadnje, pribrežne fasade. Nad vhodno fasado hleva poteka vzdolž senik lesen zaprt gank. Ob tipičnih tesarskih detajlih se stavba odlikuje tudi z oblikovano zatrečno fasado kašče, poudarjeno z visokimi, polkrožnimi zatrepnimi linami in dekorativnimi opečnimi detajli.

Kakovostno gospodarsko poslopje predstavlja glede na velikost in arhitekturni stil značilen tip tovrstnih stavb, zlasti na večjih hribovskih kmetijah. Posebnost je zidana kašča v okviru senika, za razliko od samostojno stoječih kašč tega območja. Izvirna tlorisna zasnova, arhitekturni detajli in redki primeri ohranjenosti na terenu dajejo stavbi pomemben spomeniški značaj.

Varstveni režim: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa varovanje vseh zgodovinskih, kulturnih, etnoloških, krajinskih, arhitekturnih, likovnih in drugih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti:

- tlorisna in višinska zasnova stavbe (gabariti),
- gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova,
- izvirne arhitekturne oblike zunanjsčine in notranjsčine,
- funkcionalna zasnova notranjsčine in pripadajočega zunanjega prostora,
- originalno stavbno pohištvo z okovjem in notranja oprema,
- likovni in dekorativni detajli notranjsčine in zunanjsčine,
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico,
- pojavnost, vedute in neposredno okolje, brez posegov v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno in nadometno infrastrukturo ter nosilci reklam.
- spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegove kulturne lastnosti,
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika,
- ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance,
- dovoljeni so posegi v spomenik, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njegove varovane vrednote ter posegi za povrnitev pomembnih spomeniških lastnosti

(čopasta oblika strehe, lesena kritina, izvirne oblike in materiali stavbnega pohištva),
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenika ob spoštovanju njegove posebne narave in družbenega pomena.

Merilo:

1:2880

EŠD:	8190
Ime enote:	Radelca –Slanikova kašča
Hišna številka:	Radelca pri 17
Lokacija:	zahodni del parc. št. 359/1, vzhodni del parc. št. 359/3 k.o. Radelca
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>V krogu drugih domačijskih stavb se je ohranila cimprana kašča podolžnega tlorisa, s kamnito zidanim kletnim nivojem. Stavba je s podolžnim tlorisom postavljena ob brežino, pokriva jo dvokapna streha s sekundarno kritino (prvotna kritina so »šintli«), na vogalih podprta s konzolnimi venci. Ob kašči se je v podaljšku pod skupno streho ohranila večja klasična preša. Stene objekta odpirajo le majhne prezračevalne line. Vrata v klet in kaščo so enostavne izvedbe, opremljena s kovanim okovjem.</p> <p>Slanikova kašča predstavlja strogo funkcionalno kmečko stavbo z začetka 19. stoletja, enostavnih tesarskih oblik in brez dekorativnih poudarkov, značilno za preprosti način življenja na manjših samotnih kmetijah.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa varovanje vseh zgodovinskih, kulturnih, etnoloških, krajinskih, arhitekturnih, likovnih in drugih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tlorisna in višinska zasnova stavbe (gabariti), - gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova, - oblikovanost zunanjsčine (kladne stene, fasadne odprtine, konzolni venci), - funkcionalna zasnova notranjsčine in pripadajočega zunanjega prostora, - originalno stavbno pohištvo z okovjem in notranja oprema, vključno s klasično prešo, - komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico, - pojavnost, vedute in neposredno okolje, brez posegov v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno in nadometno infrastrukturo ter nosilci reklam. - spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegove kulturne lastnosti, - spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika, - ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance, - dovoljeni so posegi v spomenik, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njegove varovane vrednote ter posegi za povrnitev pomembnih spomeniških lastnosti (originalna oblika strehe in izvirna lesena kritina), - dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenika ob spoštovanju njegove posebne narave in družbenega pomena.
Merilo:	1:2880

EŠD:	8191
Ime enote:	Dobrava – Kozolec toplar v Radljah
Naselje:	Dobrava
Hišna številka:	
Lokacija:	zahodni del parc. št. 35/3, k.o. Dobrava
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>V letu 2021 je bil s primarnega mesta ob Maistrovi ulici na novo lokacijo prenešen lesen dvojni kozolec - toplar, ena najstarejših tovrstnih gospodarskih stavb v občini. Sestavljajo ga štirje pari oken, visoka čopasta dvokapnica je prekrita z novo opeko. Notranjščino kozolca v nadstropju objema cimprana tramovna mreža, ki jo na obeh čelnih fasadah odpirata pokončni, dekorativno zaključeni odprtini. Objekt odlikujejo značilni tesarski detajli, ki se jih je ob predstavitvi stavbe poskušalo v izvirni obliki in materialu ohraniti v največji možni meri.</p> <p>Zaradi širitve mesta je kozolec izgubil svoje naravno kmetijsko okolje in osnovno funkcijo. Njegova predstavitelj in nova namembnost omogočata ohranitev pomembnega pomnika agrarne zgodovine in ljudskega stavbarstva iz druge polovice 19. stoletja.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa varovanje vseh zgodovinskih, kulturnih, etnoloških, krajinskih, arhitekturnih, likovnih in drugih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tlorisna in višinska zasnova stavbe (gabariti), - gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova, - oblikovanost zunanjščine, - funkcionalna zasnova notranjščine in pripadajočega zunanjega prostora, - likovni in dekorativni detajli lesene konstrukcije, - pojavnost, vedute in nepozidano okolje, - spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegove kulturne lastnosti, - spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika, - ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance, - ohranjanje »varovanih sestavin spomenika« - dovoljeni so posegi v spomenik, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njegove varovane vrednote ter posegi za povrnitev pomembnih spomeniških lastnosti, - dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenika ob spoštovanju njegove posebne narave in družbenega pomena.
Merilo:	1:2880

EŠD:	18294
Ime enote:	Sv. Trije Kralji – Štadekerjeva kašča
Hišna številka:	Sv. Trije Kralji pri 66
Lokacija:	parc. št.: *17/2 k.o. Brezovec
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>V krogu stavb na kmečki domačiji se je v dokaj izvirni podobi ohranila cimprana kašča podolžnega tlorisa, s strmo dvokapno streho, krito s salonitom. Prvotna kritina so bili tradicionalni »šintli«. Ostrešje kašče podpirajo izraziti konzolni venci. Lesena stavba stoji na izpostavljenem, kamnito grajenem kletnem delu, nad katerim vzdolž glavne fasade poteka lesen gank. Na stranski fasadi se pod enokapno streho nahaja klasična preša. Lesena kašča nad kletjo je dvocelična, z ločenima vhodoma. V večjem prostoru so ohranjene skrinje za žita. Podstrešni del, kjer so običajno sušili in shranjevali meso, ni ohranjen.</p> <p>Kašča je značilen primer tovrstnih lesenih gospodarskih stavb lokalnega območja z začetka 19. stoletja. Odlikujejo jo kvalitetni tesarski detajli in originalno stavbno pohištvo. Likovno poudarjen čelni zatrep je bil izdelan ob zadnji obnovi ostrešja, po odstranitvi tradicionalnega čopa.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa varovanje vseh zgodovinskih, kulturnih, etnoloških, krajinskih, arhitekturnih, likovnih in drugih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tlorisna in višinska zasnova stavbe (gabariti), - originalno gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova, - oblikovanost zunanjsčine, - funkcionalna zasnova notranjsčine in pripadajočega zunanjega prostora, - originalno stavbno pohištvo in notranja oprema, - likovni in dekorativni detajli notranjsčine in zunanjsčine, - komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico, - pojavnost, vedute in neposredno okolje, brez posegov v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno in nadometno infrastrukturo ter nosilci reklam. - spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegove kulturne lastnosti, - spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika, - ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance, - dovoljeni so posegi v spomenik, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njegove varovane vrednote ter posegi za povrnitev pomembnih spomeniških lastnosti (originalna lesena kritina, stavbno pohištvo), - dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenika ob spoštovanju njegove posebne narave in družbenega pomena.
Merilo:	1:2880

EŠD: 8207

Ime enote: **Št. Janž pri Radljah – Pečnikova kašča**

Hišna številka: Št. Janž pri Radljah pri 47

Lokacija: parc. št.: *79/2 k.o. Suhi vrh

Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami: Podkletena kašča na Pečnikovi domačiji je v celoti zgrajena iz avtohtonega kamna. Z leseno uto, kjer je klasična preša, tvori v nizu pod skupno streho podolžno tlorisno obliko. Primarna »šintlasta« kritina je bila pred leti zamenjana s salonitom, pri tem je prišlo do odstranitve tipičnih čopov. Klet in kašča sta banjasto obokani (banja s sosvodnicami). Široke zidove v kašči odpirajo majhna okna, zamrežena s kovanimi mrežami. Lesena enokrilna vrata v oba prostora so opremljena z izvornim, kovanim okovjem. V kašči so ohranjene lesene skrinje za žita.

Zidana gospodarska stavba se ponaša z originalnimi stavbnimi elementi 19. stoletja. Po gradivu in tipologiji se razlikuje od prevladujočih lesenih kašč hribovitih predelov občine in najverjetneje izraža premoženjski status večjega kmečkega gospodarstva.

Varstveni režim: Za spomenik velja varstveni režim, ki določa varovanje vseh zgodovinskih, kulturnih, etnoloških, krajinskih, arhitekturnih, likovnih in drugih vrednot v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti:

- tlorisna in višinska zasnova stavbe (gabariti),
- originalno gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova,
- oblikovanost zunanjsčine,
- funkcionalna zasnova notranjsčine in pripadajočega zunanjega prostora,
- originalno stavbno pohištvo in notranja oprema,
- likovni in dekorativni detajli notranjsčine in zunanjsčine,
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico,
- pojavnost, vedute in neposredno okolje, brez posegov v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno in nadometno infrastrukturo ter nosilci reklam.
- spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegove kulturne lastnosti,
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika,
- ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance,
- dovoljeni so posegi v spomenik, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njegove varovane vrednote ter posegi za povrnitev pomembnih spomeniških lastnosti (originalna lesena kritina, stavbno pohištvo),
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenika ob spoštovanju njegove posebne narave in družbenega pomena.

Merilo: 1:2880

EŠD:	8211
Ime enote:	Vas – Tišlerjev mlin
Lokacija:	vzhodni del parc. št. 56 k.o. Vas
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Ob Mivčevem potoku stoji majhen kmečki mlin z enim vodnim kolesom. Vodo na kolo dovajajo leseni žlebovi na visokih stebrih – zgornji mlinski pogon. V enostavni leseni stavbi je ohranjen star, delujoč mlinski mehanizem na kamne.</p> <p>Stavba mlina je obnovljena: novi leseni opaži, »šintlasta« kritina. Okolica je prirejena za turistično namembnost. Spomeniški značaj mlinu ohranja izvirni mlinski mehanizem, pojavnost v prostoru ter dejstvo, da je med zadnjimi mlini, ki se je od številnih primerov starih kmečkih mlinov ohranil do danes.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa varovanje vseh zgodovinskih, kulturnih, etnoloških, krajinskih, arhitekturnih, likovnih in drugih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tlorisna in višinska zasnova stavbe (gabariti), - originalno gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova, - oblikovanost zunanjsčine, - funkcionalna zasnova notranjsčine in pripadajočega zunanjega prostora, - originalno stavbno pohištvo in notranja oprema, - likovni in dekorativni detajli notranjsčine in zunanjsčine, - komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico, - pojavnost, vedute in neposredno okolje, brez posegov v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno in nadometno infrastrukturo ter nosilci reklam. - spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegove kulturne lastnosti, - spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika, - ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance, - dovoljeni so posegi v spomenik, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njegove varovane vrednote ter posegi za povrnitev pomembnih spomeniških lastnosti (originalna lesena kritina, stavbno pohištvo), - dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenika ob spoštovanju njegove posebne narave in družbenega pomena. <p style="text-align: center;">-</p>
Merilo:	1:2880

EŠD:	8215
Ime enote:	Zgornja Vižinga – Jeričeva kašča
Hišna številka:	Zgornja Vižinga 28
Lokacija:	parc. št.: *36/1, *36/2 k.o. Zgornja Vižinga
Utemeljitev razglasitve z varovanimi sestavinami:	<p>Na kmečki domačiji stoji tik ob cesti stara, vrhkletno zidana kašča, s podolžnim tlorisom postavljena pravokotno na brežino. Pokriva jo visoka dvokapna streha s konkavno zidanim podstrešnim zaključkom, krita je s starim bobrovcem. Masivne kamnite zidove na mestih starejše prenove dopolnjuje opečna zidava, s čimer je kašča dobila današnjo enovito, skladno zunanjo podobo. Notranjost stavbe je ohranila originalno tlorisno zasnovo - vertikalno delitev v tri enote: klet, kaščo in podstrešje. Originalna notranja oprema ni ohranjena.</p> <p>Objekt zaznamujejo kvalitetni arhitekturni detajli: banjasto obokana klet, ostanki lesenih stropov v nadstropju, primarne okenske in vratne odprtine ter stavbno pohištvo, kjer prevladuje les s kovanimi in pločevinastimi elementi. Na podolžni fasadi so vidni nastavki nekdanjega stopnišča do kašče, na nasprotni fasadi pa v zidu izstopajo ozke pokončne prezračevalne line. Na zatrejni fasadi se v osi kletnega vhoda nad oknom kašče kaže v izrisanem dekorativnem okvirju slabo berljiv zapis: THEDEUS (TSCH) 1835 (vir: MUV/21/1995, str. 422).</p> <p>Jeričeva kašča je edina starejša stavba, ki se je na večji domačiji ohranila v izvirni podobi 19. stoletja. Predstavlja kakovosten primer zidane kašče z pomembnimi arhitekturnimi poudarki in izjemnimi detajli zunanjščine.</p>
Varstveni režim:	<p>Za spomenik velja varstveni režim, ki določa varovanje vseh zgodovinskih, kulturnih, etnoloških, krajinskih, arhitekturnih, likovnih in drugih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tlorisna in višinska zasnova stavbe (gabariti), - originalno gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova, - oblikovanost zunanjščine, - funkcionalna zasnova notranjščine in pripadajočega zunanjega prostora, - originalno stavbno pohištvo in notranja oprema, - likovni in dekorativni detajli notranjščine in zunanjščine, - komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico, - pojavnost, vedute in neposredno okolje, brez posegov v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno in nadometno infrastrukturo ter nosilci reklam. - spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegove kulturne lastnosti, - spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika, - ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance, - dovoljeni so posegi v spomenik, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njegove varovane vrednote ter posegi za povrnitev pomembnih spomeniških lastnosti (originalna lesena kritina, stavbno pohištvo), - dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenika ob spoštovanju njegove posebne narave in družbenega pomena.
Merilo:	1:2880